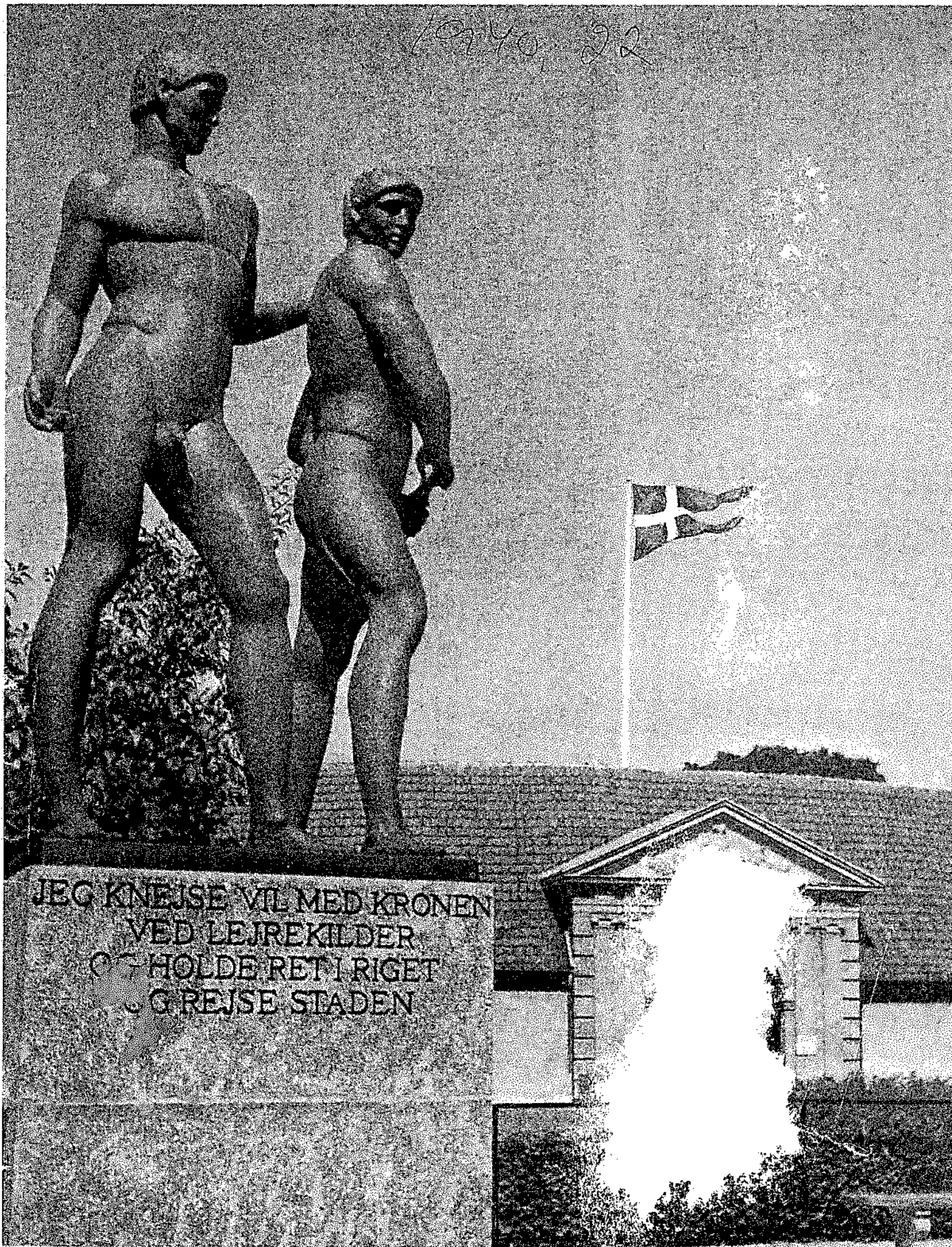

1940 22

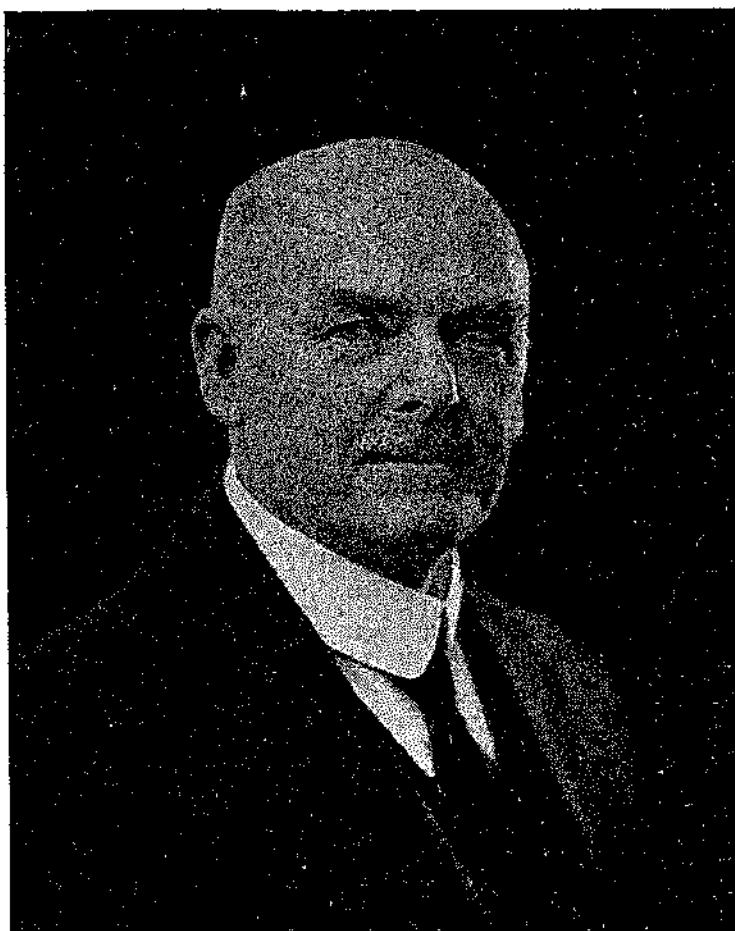
JEG KNEJSE VIL MED KRONEN
VED LEJREKILDER
HOLDE RET I RIGET
OG REJSE STADEN

ROARS KILDE . Aarskrift for Roskildenser-Samfundet

ROARS KILDE

Nr. 22 1940 September

Udgivet af Roskildenser-Samfundet. Redigeret af Kirkegaardsinspektør Hans Rønø, Graabrødrestræde 12, Roskilde. Annoncer: E. Bencke, Gothersgade 103, København K. Ekspedition: Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, Kjøbmagergade 49, Kjøbenhavn K.

„FUIMUS TROES“ —

Frans Bang

in memoriam.

Vort Æresmedlem, fhv. Toldinspektør i Aarhus, cand. polit. *F. D. Bang*, er død i København, 72 Aar gammel.

Frans Djørup Bang var født i Kirke Hvalsø, hvor hans Fader var Læge. Han blev Student fra Roskilde Skole i 1886, blev cand. polit. og gik derefter ind i Toldetaten. Fra 1908—16 var han Toldforvalter i Køge og udnævntes derefter til Toldinspektør i Aarhus, hvorfra han tog sin Afsked i 1937 og bosatte sig i Hellerup.

Den lille Kreds af Dimittender fra 1886, hos hvem Tanken om at søge dannet en Sammenslutning af Elever fra Roskilde Katedralskole opstod, er svundet stærkt ind. For 4 Aar siden gik *Knud Johannsen* bort, og nu er »Idéens Fader«, *Frans Bang*, fulgt efter. I det første Numer af »Roars Kilde« for 15. Okt. 1922 har han gjort Rede for de nærmere Omstændigheder ved Roskilde-Samfundets Tilblivelse, og naar vi, der var med fra Begyndelsen, læser denne Artikel, der giver et saa smukt Udtryk for den Kammeratskabsfølelse, der var et fremtrædende Karaktertræk hos

ham, kommer Tankerne frem om hine Dages fornøjelige Samarbejde, og vi maa føle os taknemmelige over, at hans Initiativ og utrættelige Arbejde for at føre Sagen igennem fik et saa godt Resultat, at Roskildenser-Samfundet nu staar som en af Landets største og bedst funderede Elevforeninger. Efter sin Forflyttelse til det meget krævende Embede som Toldinspektør i Aarhus traadte han ud af Bestyrelsen, men hans Kærlighed til den Institution, hvis Ophavsmand han var, blev usvækket, og det var ham en stor Glæde, da han ved sit 50-Aars Studenterjubilæum i 1936 blev udnævnt til Æresmedlem af Roskildenser-Samfundet.

Det er ikke helt tilfældigt, at der over disse Mindeord om min afdøde Ven staar et latinsk Citat, thi han følte sig — selvom eller maaske netop fordi hans daglige Gerning faldt paa et praktisk, administrativt Omraade — i udpræget Grad som Akademiker, men først og fremmest var han stolt over at være udgaaet e schola Roskildensi. Han værnede trofast om Minderne fra Roskilde, der blev ham som et andet Hjem, og han bevarede en oprigtig Hengivenhed for alt, hvad der var knyttet til Katedralskolen, Lærerne ikke mindre end de gamle Kammerater.

Vi faa, der er tilbage af hans Aargang, 1886, vil altid mindes Frans Bangs brave og ridderlige Karakter, og naar vi ikke er mere, maa han ikke glemmes i Roskildensernes Kreds; hans Navn fortjener at bevares i taknemmelig Erindring, saa længe nogen glæder sig over, at der bestaar et Roskildenser-Samfund.

W. Oxholm.

En 50-Aars-Jubilar.

Blandt Studenterne fra 1890 finder vi i Aar vor Næstformand, Lensgreve *F. Ahlefeldt-Laurvig*, Roskildes, Roskilde Skoles og Roskildenser-Samfundets varmeste Ven, og »Roars Kilde« bringer herved sin Lykønskning og takker for værdifuldt Medarbejderskab gennem Aarene.

Hvad vi iøvrigt føler overfor vor Næstformand, til hvem vi er i den dybeste Gæld for aandelige og materielle Goder i rigt Maal, er det ikke Meningen her at udtrykke, men som en Hilsen i Anledning af Jubilæet bringer »Roars Kilde« den smukke Sang til Jubilarerne, der er skrevet af Næstformanden selv, og som første Gang blev sunget til Rusgildet 1939.

Mel.: Du er rig, du er dejlig, o Syd.

Et Nu, kun en liden Stund,
Vi er da i Roskilde atter,
Jeg næsten det ikke fatter,
Mon jeg drømmer i dybeste Blund?
Kan I kende »Prindsen« igen?
Kan I Skoleballerne mindes?
:: Alt er som i de henrindne Dage,
Da I dansed og sværmede her. ::

Maaske Mennesker komme igen,
Aldrig Tider er vendte tilbage,
Kun i Mindet vi atter kan drage
Til Fortidens Fepalads hen;

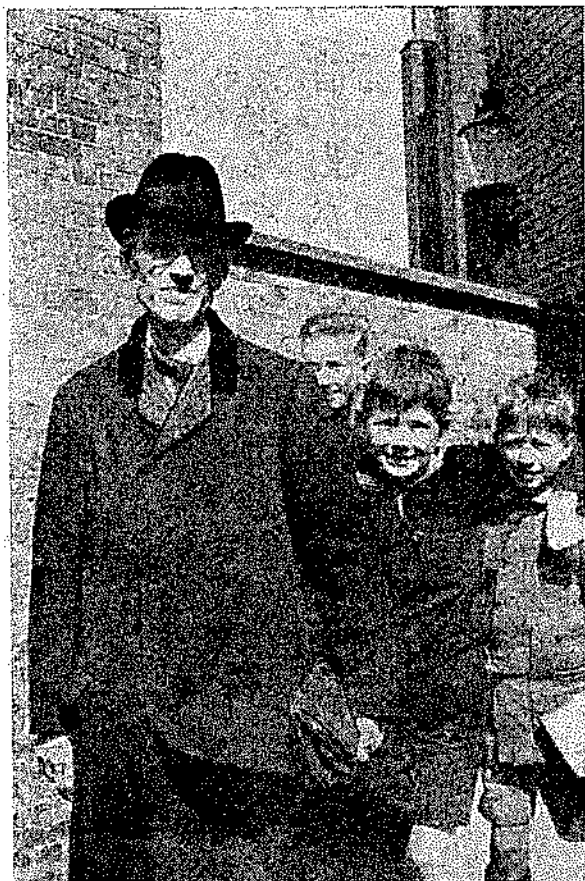
Hint Fepalads det staar fast,
Ingen Magt kan dets Mure nedrive,
:: Saa længe vi ere i Live,
Og saa længe vort Øje ej brast. ::

Thi Minderne de er en Skat,
Som ej Møl eller Rust kan fortære,
Over Sorger og Savn de os bære,
De kan lyse i mørkeste Nat;
Man kan røve os alt, hvad vi har,
Der er et, man ei fra os kan tage,
:: Det er Fortidens fredfyldte Dage,
Den Gang Skoledisciple vi var. ::

Vel mødt i vort Samfund da vær,
Tak fordi I med Troskab i Barmen
Trods vældige Tiders Larmen
Endnu har Roskilde kær;
Her stod I i Ungdommens Vaar,
Her var Fred, her var Skønhed og Lykke,
:: Her bor Mindernes fagreste Smykke,
Som Jer kranser med Roser i Haar. ::

F. A. L.

Lektor Schönau har taget sin Afsked.

Lektor Schönau 1921.

Lektor Schönau er født den 12. Juli 1870 i Randers, blev Student fra Randers i 1887 og cand. mag. i 1893 med Latin som Hovedfag og Græsk og Engelsk som Bifag. Lektor Schönau var først Lærer ved en Privatskole i Aalborg, siden ved Vejle Latinskole, til han den 31. December 1898 ansattes som Timelærer ved Roskilde Katedralskole. 1901 blev han Adjunkt og 1919 Lektor. Lektor Schönau er nu faldet for Aldersgrænsen efter mere end 41 Aars Arbejde ved samme Skole.

Ved Aarets Translokation sluttede Lektor Schönau sin Afskedstale med at fremsige følgende Digt, der engang blev skrevet til en Skolefest. Lektor Schönau har givet »Roars Kilde« Lov til at bringe det her som en Hilsen fra ham til alle gamle Elever.

Mens jeg var Barn, det var min Lyst og Glæde,
naar jeg var forberedt for næste Dag,
da atter ved min Bog at tage Sæde,
hvad mange fandt en højst aparte Sag;
men saa var jeg i Tanken avanceret,
jeg Lærer var og ikke mer Elev,
i Protokol jeg havde opmarcheret
Elever, hvem jeg Karakterer skrev.

Den Lyst, som alt i Barnehjertet blunded,
den voksed senere sig stærk og stor,
derfor paa den mit Studium jeg grundet,
da som Student til København jeg for.
Der gav jeg mig til Sprogene at granske,
fornemlig blev jeg klassisk Filolog,
dog ej de døde vied jeg mig ganske,
til levende jeg ogsaa Hensyn tog.

Men denne Kundskab, som en Lærer sanker,
den faar først da sit rette store Værd,
naar han i Barnets Sind kan forme Tanker,
til Live vække, hvad der slumrer hen.
Med Flid og Tillid maa der virkes sammen
af Lærer og Elev paa bedste Vis.
Men da *kan* Kundskab blive Fjederhammen,
der bærer oppe, frier fra mangt Forlis.

Med Kærlighed jeg tænker paa den Skole,
hvor jeg har virket nu i mange Aar,
og paa mit Udsagns Ægthed kan De stole,
naar jeg den ønsker gode, lyse Kaar.
Den fostre op en Flok af brave unge,
som højne vil med Aand og Haand vort Folk,
som vil staa Vagt om Danskens Sæd og Tunge.
For dette Ønske gør jeg mig til Tolk.

Vort nye Bestyrelsesmedlem, Journalist Frk. *Kate Nors* (St. 36) giver en Skildring af Lektor *Schönau* som Lærer.

Med ovenstaaende Vers og med hele sin bevægede Tale hin Afskedsdag i Skolegaarden viste Lektor *Schönau* sig netop som den særegne Personlighed, mange af hans Elever kendte. De behøvede ikke selv denne officielle Bekræftelse, men paa en mærkelig Maade glædede det dem at se og høre Lektor *Schönau* afsløre noget af sit inderste Menneske overfor en større Kreds end ellers, og vise hvorledes hans indre Kraft paany sejrede over ydre Svaghed. Vi, der kendte ham i Klasseværelset, vilde nemlig gerne, at ogsaa andre skulde forstaa hans virkelige Rækkevidde.

Nu bliver disse Linier ganske vist skrevet ud fra et Kendskab gennem Gymnasieaarene; det kunde jo tænkes, at Mellemskolebefolkningen havde, skal vi sige: knapt saa megen Tid til at finde den egentlige Lektor *Schönau*, Manden bag de Fritids-stjælende Lektier. Ikke fordi vi andre lærte ham hurtigt at kende, men han vakte hos mange en Nysgerrighed, senere i al Uudviklethed en Trang til Forstaaelse af de Kræfter i ham, som han selv lod ane i et Citat paa den sidste Skoledag: Mennesker kan dømme om, hvad der er udrettet, men ikke hvad der er stræbt, levet og lidt i det indre Liv. Hertil vil vi indvende, at var Arbejdet den eneste Side, vi kendte ham fra, var det netop gennem den Maade, hvorpaa han udrettede sit Arbejde, at der dæmrede noget for de ungdommelige Individuer, der sad overfor ham. Hans Arbejde blev retlinet som han selv, hans Detail-Behandling af Fagene var følsom som han selv. Efter meget rette Linier foregik hans næsten sagnagtige Undervisning; der gaves ingen Genveje for »daarligt underrettede«, Følgerne af enhver Biograftur, Danseskoleaftenen eller anden Udskejelse

afslørede med uhyggelig Klarhed for Klassens Forum og noteredes stilfærdigt i en af Lektor *Schønaus* sorte Bøger! Disse sorte Bøger! At man kom over dem og deres Lighed med visse middelalderlige Folianter af samme Farve — der gik Panik i enhver Elev, naar de kom frem, de var som Under-Guder for denne mærkelige Medicinmand, der herskede uindskrænket over negroide Latinhjerner . . . Men de samme smaa sorte skulde komme deres Ofre tilgode senere; for de fortalte om de Huller, Offeret havde — og er ikke hvert eneste Hul blevet udbedret ved individuel Behandling? Og der var rette Linier i det samlede Stofs Tilrettelæggelse, alt var taget i Betragtning. Om det saa var denne Lærers Sygedage, blev de bogstavelig talt begrænset til en fast aarlig Periode.

Det følsomme skulde man ogsaa finde midt i Arbejdet; som en Kunstner trængte han ind til Forudsætningerne for hver eneste Tekst for at finde dens særlige Tone og tjene dennes Udtryksform, Sproget, ved at finde det mest dækkende Oversættelsesord. Hans Sans for et Sprogs Nuancer er ganske enestaaende. At denne Sans kunde drive unuancerede Elever til en Slags Vanvid, bliver nærmest Elevernes Sag, det bør i hvert Fald siges, den virkede ansporende: det var aldrig godt nok, man var aldrig færdig. Saadan tænkte man indtil den Dag, da der pludselig fra Katedret hørtes et »Ja —« med en ganske speciel Klang. Det var f. Eks. naar man omsider havde fundet en Traad i den tilsyneladende traadløse Cicero. Dette »Ja« vilde sige — for at bruge en lidt anden Udtryksform end Lektorens — at han efter aarelangt Slid havde faaet en til at bruge Pæren. »Ja« var noget af det højeste, man kunde opnaa, men Fornemmelsen ved dette ene Ord var til Gengæld saa stærkt, at man paa Stedet kunde skildre, hvordan det er at faa Hosebaandsordenen overrakt, vel at mærke for fortjenstfulde Geringer. Men samtidig oplevede man den Tilfredsstillelse, som man senere lærte hed den intellektuelle Glæde, en umateriel Glæde ved at have fundet Kærnen i sin Opgave. Derfor kunde vi ogsaa trygt glemme de lange Pensa og senere hen indse, at den fine Pædagog's Værk blev tilbage i Form af Glæden ved Arbejdet trods allehaande Skuffelser, en Respekt for Sprogernes Mangesidighed og for den elegante Nuances Betydning, Sans for Præcision (eller i det mindste Tilnærmelse til en saadan) og Fornemmelse af, at al Pligt gaar efter rette Linier. I mere end een af Dagliglivets Situationer kommer man derfor til at tænke paa den gamle Lærer, der legemliggjorde disse ideale Forskrifter og gjorde dem saa levende, at de var lettere at stræbe henimod.

Rektor *Lauritsen* sagde i sin Afskedstale, at Lektor *Schönau* havde været Skolen en god Tjener. Vi gamle Elever tør vel ikke kalde Lektoren for vor Tjener, navnlig ikke, naar vi tænker paa de sorte Bøger, men for os er han en saa absolut Grundsten i Skolen, som vi mindes den paa godt og ondt, at han altid vil blive husket og takket sammen med den. Og *det* kan blive meget lang Tid.

Kate Nors.

Bestyrelsens Foryngelse.

I 1939 gik der pludselig Panik i Bestyrelsen: Nu *skulde* de helt unge Aargange repræsenteres. To nye Bestyrelsesmedlemmer blev derfor fundet, foreslaaet og valgt, og saaledes har den siddende Bestyrelse endelig givet sig selv Silkesnoren, idet vore Love fremtidig vil indeholde den Paragraf, at der altid skal være to Bestyrelsesmedlemmer under 30 Aar, — og naar de to unge altfor snart har opnaaet den Alder — hvad saa? At vi, der sidder, ikke er til at rokke fra Taburetterne, har enhver Generalforsamlingsgæst forlængst opdaget, men det er da godt, at vi er glade for vort Arbejde. De Sekunder, der gaar, inden en kærlig Sjæl raaber »Genvalg«, er lange og drøje for os. Vi klarede den denne Gang ved at udvide Bestyrelsen, men den Vej er ikke fortsat farbar. Fremtidig sker Fornyelsen automatisk, da man selvfølgelig ikke kan have B-Medlemmer, der *skal* gaa, naar de fylder 30, hvorfor en Del af os ældre efterhaanden maa bide i det sure Æble og forlade Skansen, Hvem af os det bliver, maa sikkert afgøres ved Lodtrækning, og vi vil saa nok bittert begræde vort Selvmord. Men den Tid, den Sorg. I Øjeblikket synes vi alle, at den Bestemmelse, vi har taget, er helt rigtig.

»Roars Kilde« har bedt de to unge om en Udtalelse i Anledning af deres Valg.

Først vil stud. med. *Herbert Hansen* (St. 39) præsentere sig.

Roskildenser-Samfundet vedtog paa sin Generalforsamling i Efteraaret 1939 at lade Samfundets Unge repræsentere i Bestyrelsen for derigennem at faa nye Ideer og Impulser til Arbejdet. Det forløbne Aars Begivenheder har desværre ikke virket stimulerende for nyt Initiativ, saaledes at vi 2 nye Bestyrelsesmedlemmer nærmest har været »arbejdsløse«.

Jeg vil ansé det for en Opgave at skaffe nye Medlemmer; jeg har opdaget, at altfor mange gamle Katedralskoleelever gerne vil være Medlemmer, men blot mangler et lille venligt Praj.

Jeg ønsker ogsaa, at Samfundet vil gøre lidt mere for at samle de yngre Aargange, og at »Roars Kilde« bliver saa fyldigt som muligt, evt. kunde udkomme 2 Gange om Aaret. Sagen er jo, at mange ikke kan møde, naar Roskildenser-Samfundet kalder, eftersom de bor spredt over det ganske Land — adskillige endog langt borte i det fremmede.

Jeg vil endvidere arbejde for, at vore Fester kan faa et festligt og afvekslende Forløb, og at Roskildenser-Samfundet bevarer sine Traditioner og vedligeholder Forbindelsen med vor gamle Skole mest muligt.

Roskilde i Juli 1940.

Herbert Hansen.

Ingen vil tvivle paa, at vi faar et udmærket Samarbejde med *Herbert Hansen*, men med Damen bliver det nok sværere. Det er Journalist Frk. *Kate Nors*, der nu faar Ordet, og hun er en Rebel. Lad det dog være sagt til Beroligelse, inden man paabegynder Gennemlæsningen af nedenstaaende, at saavel Portræt som Artikel er uretoucheret Prøveaftryk. I Virkeligheden er hun vældig sød.

Proklamation — paa Opfordring:

Efter et Aar som Bestyrelsesmedlem i Roskildenser-Samfundet er mine mest brændende Maal og Ønsker disse:

- 1) — at se Bestyrelsen
- 2) — at vide, hvad Bestyrelsen foretager sig
- 3) — at bestyre noget
- 4) — at blive taget med paa Raad, naar Bestyrelsen køber Gaver, f. Eks. til visse Sølvbrudepar
- 5) — at skaffe flere (endnu flere) Medlemmer
- 6) — at tage indsendte og derefter syltede Forslag op
- 7) — at lægge nogle af dem ned igen
- 8) — at komme med saa irriterende Forslag, at bedre Ideer opstaar som Protest
- 9) — at indrømme overfor utaalmodige Medlemmer, at Ideer som Fællesrejse til Italien, Oprettelse af Roskildenser-Samfundets Skyttekorps o. lign. maa betragtes som nærmest geniale
- 10) — at undgaa Opfordringer af Ordlyden: »ubrydeligt Sammenholde«,

undtagen naar Kontingenterne skal indgaa

- 11) — men paa den anden Side opfordre til lidt ærlig og ublasert Sammenkomst, ogsaa hvis saadanne skal til at udmærke sig ved Prisbillighed
- 12) — at holde mindst een af de underholdende ekstra Aftener, som maa-ske kan komme til at afløse Festerne, hjemme paa Skolen (Invitation forventes, Belysning m. v. forudsættes)
- 13) — at faa lavet en Konkurrence om Roskildenser-Samfundets »Slagsang« (her bedes venligst Punkt 8 taget i Betragtning)
- 14) — at se Bestyrelsen (en Gang til).

Kate Nors.

Afgangsholdene 1940.

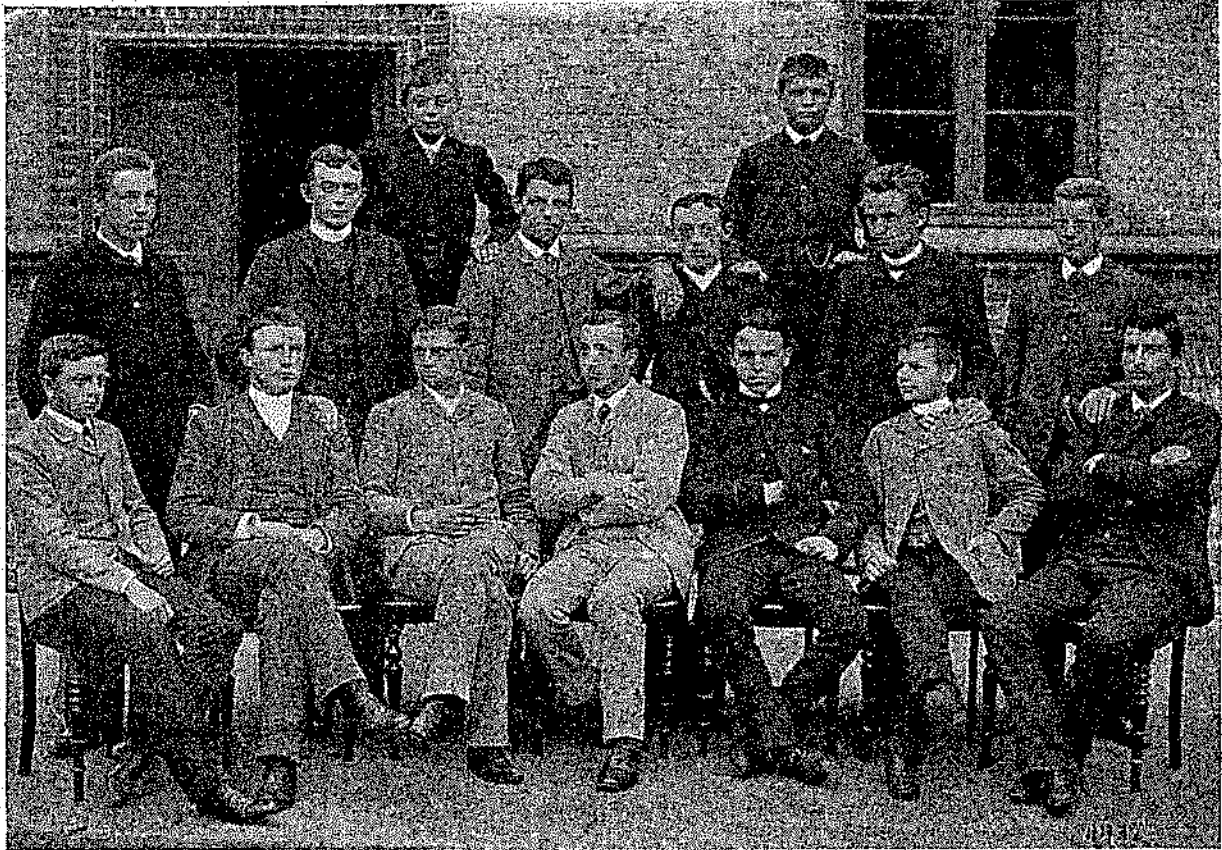
Roskildenser-Samfundet lykønsker herved sine kommende Medlemmer med veloverstaaet Eksamen.

Nysproglige Studenter: Jytte Steen Andersen (Manufakturhldr.), Johannes Scharling Dragsdahl (Sognepræst, Grevinge), Inge Kjerte Hansen (Forstander, Ondløse), Ingrid Hansen (Lærer, Hedehusene), Viktor Hansen (Gdr., Hønske), Anna-Louise Henriksen (afd. Gdr., Ringsted), Grethe Hooge (Restauratør, Køge), Svend Aage Jensen («Bøgely», Ringsted Mark), Hans David Madsen (Maskinhdl.), Margrethe Møllerup (Bibliotekar, Taastrup), Lars Petersen Nielsen (Gdr.ske, Tune), Inger Nielsen-Skensved (Proprietær, K. Skensved), Oluf Helmer Olsen (afd. Lærer, Ringsted), Karen Olsen (Trafikkontrolør), Dorothea Ravn (Lærer, Køge), Tucke Tucken (Proprietær, Egholm, Skibby).

Matem.-naturv. Studenter: Sigurd Albrechtsen (ORS.), Inger Bakman (Overlærer, Hedehusene), Troels Bredkjær (afd. Forstander, Tune), Inger Christensen (Vejassistent, Ringsted), Edith Christiansen (Fotograf), Kaj Christiansen (Gdr., Herslev), Knud Gabel-Jørgensen (Kaptajn), Asger Rye

Hansen (Lærer, Birkede), Hans Erik Hansen (Gdr., Himmelev), Inger Marie Hansen (Adjunkt, Holbæk), Bent Hervad-Jørgensen (Dyrlæge), Kirsten Høyer (Fabrikant), Ellen Ørum Jensen (Løjtnant, Gymnastiklærer), Sven Johannesen (Repræsentant), Vagn Kjelsen (pens. Lærer), Poul Larsen (afd. Bestyrer), Inge Holten Nielsen (Fotograf), Kaj Nielsen (Overportør, Ringsted), Ejner Becker Rasmussen (Restauratør, Køge), Ole Sørensen (Enkefru), Birte Tuxen (Læge, Tune).

Realister: Kirsten Bitsch-Christensen (Lærer, Hedehusene), Hans Christensen (Hønseriejer, Hvalsø), Ingrid Christensen (Gdr., Øde Hastrup), Frede Elm (Gdr., Snoldelev), Ellen Fog Frederiksen (Gdr., Glim), Niels Dreisig Hansen (Rentier, Vindinge), Bodil Hoff-Møller (Arkitekt), John Iversen (fhv. Parcellist), Tage Klamer (afd. Bagerm., Viby), Jørgen Mønter Koch (Lærer, Jystrup), Ellen Lyngby (Repræsentant, Haudrup), Arne Bendix Løvholm (Lagerformand), Aase Madsen (Maskinhdlr.), Ove Mortensen (Brødforhdlr., Ny Osted), Bent Nørregaard (Læge, Taastrup), Børge Petersen (Bagermester, Gundsømagle), Anna-Marie Schiermer (Lærer, Hønske), Ellen Bang (Bankbogholder), Preben Christensen (Førstelærer, Vor Frue), Jørgen Dam (Manufakturhdlr.), Hans Holm (Sparekassekasserer), Inger Jensen (Arbmd., Tjæreby), Käthe Jensen (Parc., Veddelev), Henning Knudsen (Gdr., Veddelev), Mogens Kruse (Stadsdyrlæge), Käte Steinhansen Larsen (Installatør), Lars-Stig Bitsch Larsen (afd. Præst), Inger Løvholm (Bankassi.), Jørgen Musaeus (Overass.), Alfred Pedersen (Mejerist, Ll. Karleby), Ole Bjerregaard Pedersen (Konsulent, Himmelev), Jytte Petersen (Propr.), Jørgen Petersen (Farvehdlr.).

50-Aars Studenter-Jubilarene som Skolelever 1889.

Første Række fra v.: Otto Lerche, Valentiner, Flemming Lerche, Ove Krarup, Hans Peter Krarup, Steen-Møller, van Wylich. Anden Række fra v.: Sofus Larsen, F. Ahlefeldt-Laurvig, v. Haffner, Sewerin, Lautrup-Jørgensen, Sehested. Bagest fra v.: P. Ahlefeldt-Laurvig og Ulrich.

Aarets Jubilar-Lister.

Udarbejdet af Redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft (St. 95).

Studerterne 1890.

Ahlefeldt-Laurvig, Fred. Ludvig Vilhelm, Lensgreve, Maltevangen 1, Gentofte.

Ahlefeldt-Laurvig, Preben Ferdinand, Greve, fhv. Gesandt, Madeira.
v. Haffner, Waldemar, fhv. Amtsforsvalter i Haderslev, Mynstersvej 3, København V.

Krarup, Hans Peter Mumme, fhv. Postmester i Rødby, Ewaldsbakken 14, Hellerup.

Krarup, Ove Nicolai, Dommer i Ning, Hasle m. fl. Herreder, Aarhus.
Larsen, Sofus Christian, Kommunelærer paa Frbg., d. 21. Dec. 1934.

Lautrup-Jørgensen, Laurits Frederik, Forstander for den danske Realskoles
Seminarium, København, d. 1. Maj 1929.

Lerche, Flemming Einar, Baron, til Rohden, d. 9. April 1911 i Horsens.

Lerche, Otto, Baron, Ingeniør, Skelvej 2, Hellerup.

Sehested, Hannibal, Trafikinspektør, Fredericia, d. 10. Nov. 1925.

Sewerin, Rasmus Larsen, fhv. Skoleinspektør i Sundbyvester, Bianco Lunos Allé 1, København V.

Steen-Møller, Oscar, Overretssagfører, Forchhammersvej 14, V.

Ulrich, Carl Emil, Overretssagfører, Sparekassedirektør, Nygade 6, Holbæk.

Valentiner, Gustav Carl, Overingeniør ved Statsbanerne, d. 4. Dec. 1926 paa Erbg.

van Wylich, Peder William, Medindehaver af Assurancefirma Ward & van Wylich, Inc., Winchester, Indiana, U. S. A.

Realisterne 1890.

v. Haffner, Fred. Vilh., Forpagter paa Björkesåkra, Skaane, d. 15. Juli 1904.

Hansen, Adolph Mørch, cand. pharm., Medhjælper paa Randers Svaneapotek, d. 29. Marts 1908.

Holch, S. A., Grosserer, d. 28. Juli 1917 paa Frederiksberg.

Müller, C. V., Fabrikant, Vejle Tekstilfabrik.

Rasmussen, Anders Emil Vendelboe Gleisner, Grosserer, d. 23. Juli 1934 i Hellerup.

Fjerde Klasses Hovedeksamen 1890.

Faber, Charles Crone, Tømmerlærling, d. 22. April 1892 i Roskilde.

Jespersen, Jens, d. i Amerika, uvist naar.

Meyling, Einer, Murermester, la Coursvej 4, København E.

Petersen, Oluf Anders, Maskiningeniør i Vacuum Oil Co., d. 20. April 1909 paa Frederiksberg.

Studenterne 1900.

Bay, Christian Qvistgaard, Docent, Ingeniør, Schimmelmanssvej 5, Klampenborg.

Bolt-Jørgensen, Laurits Bolt, Gesandt i Moskva.

Frigast-Hansen, Vicedirektør i Københavns Skattedirektorat, St. Kongensgade 66, København K.

Hansen, Hans Aage Vilhelm, Oberstløjtnant, Ulrikkenborgvej 49, Lyngby.

Koefoed, Hans Jacob, cand. jur., Musiklærer i Æbeltoft.

Marcussen, Kaj, Fabrikant, Store Fiolstræde 9, Roskilde.

Rager, Hans Peter Anders, Overlæge, Slagelse.

Rosleff, Magnus, Læge, Esbjerg.

Thomsen, Viggo Brummer, Statsadvokat, Vodroffsvej 37, København V.

Realisterne 1900.

Andersen, L. E., Amtstuefuldmægtig, Næstved.

Hauberg, Harald, Arkitekt, Strandvejen 265, Charlottenlund.

Lublin, A. E., Ingeniør, d. 5. April 1936 i Charlottenlund.

Rasmussen, H. S., nu: Hartington, Gaardejer i Himmelev.
Storm, F. E., Forretningsmand i Mexico, d. 23. Dec. 1937.

Studenterne 1915. Nysproglige.

Blauenfeldt, Johs., cand. theol., Bibliotekar, Østbanegade 33, København Ø.
Hansen, Svend Johs., nu: Harsting, Læge i Haslev.

Hartmann, Else, nu: Fru Armin, Sächs. Strasse 44, Berlin-Wilmersdorf.

Heegaard, Knud, Tandlæge, Vestervoldgade 86, København V.

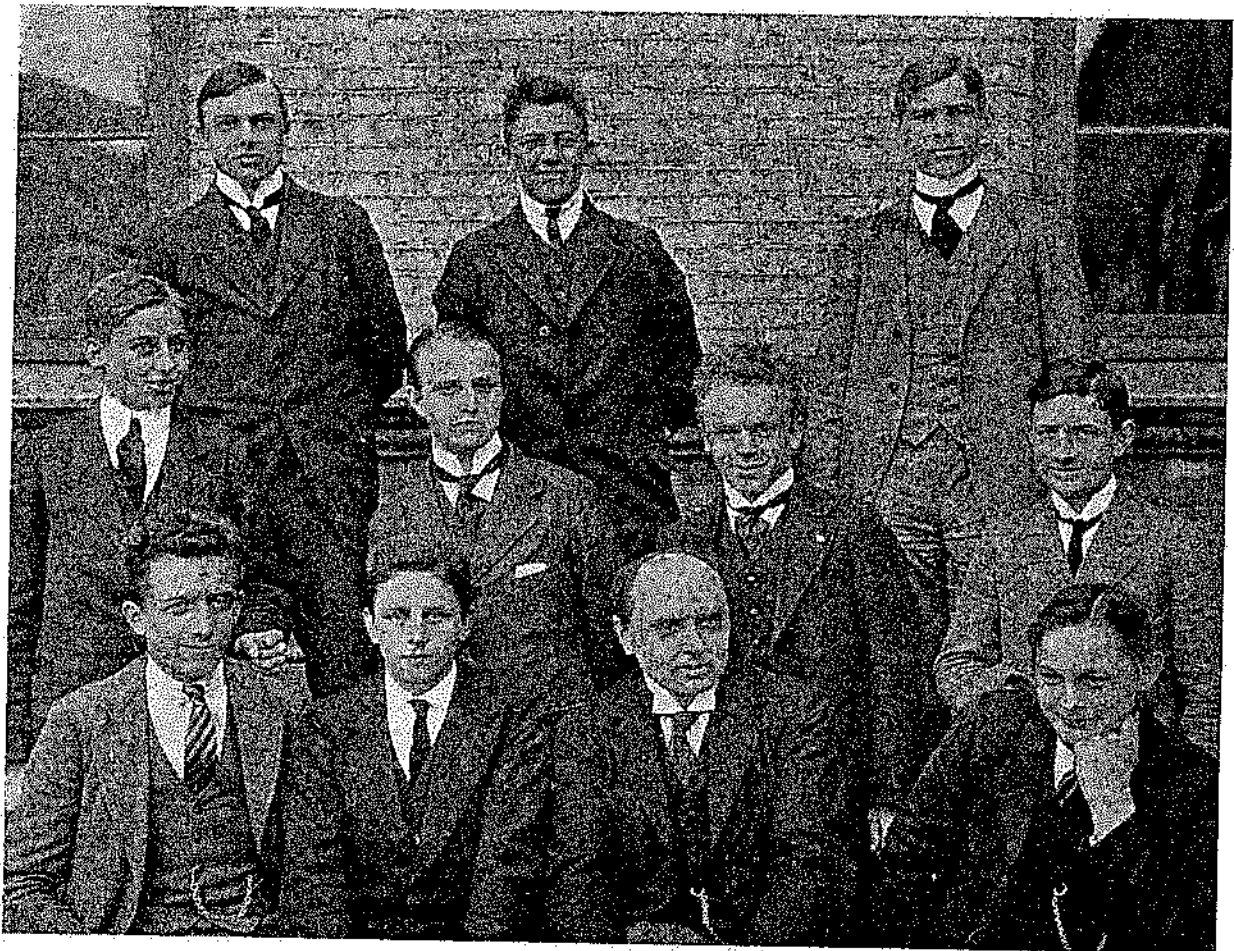
Ingerslev, Vitus, Bankkasserer, Saksjøbing.

Jensen, Anna Margrethe, gift med Overassistent ved Statsbanerne A. Petersen, Kildehusvej 15, Roskilde.

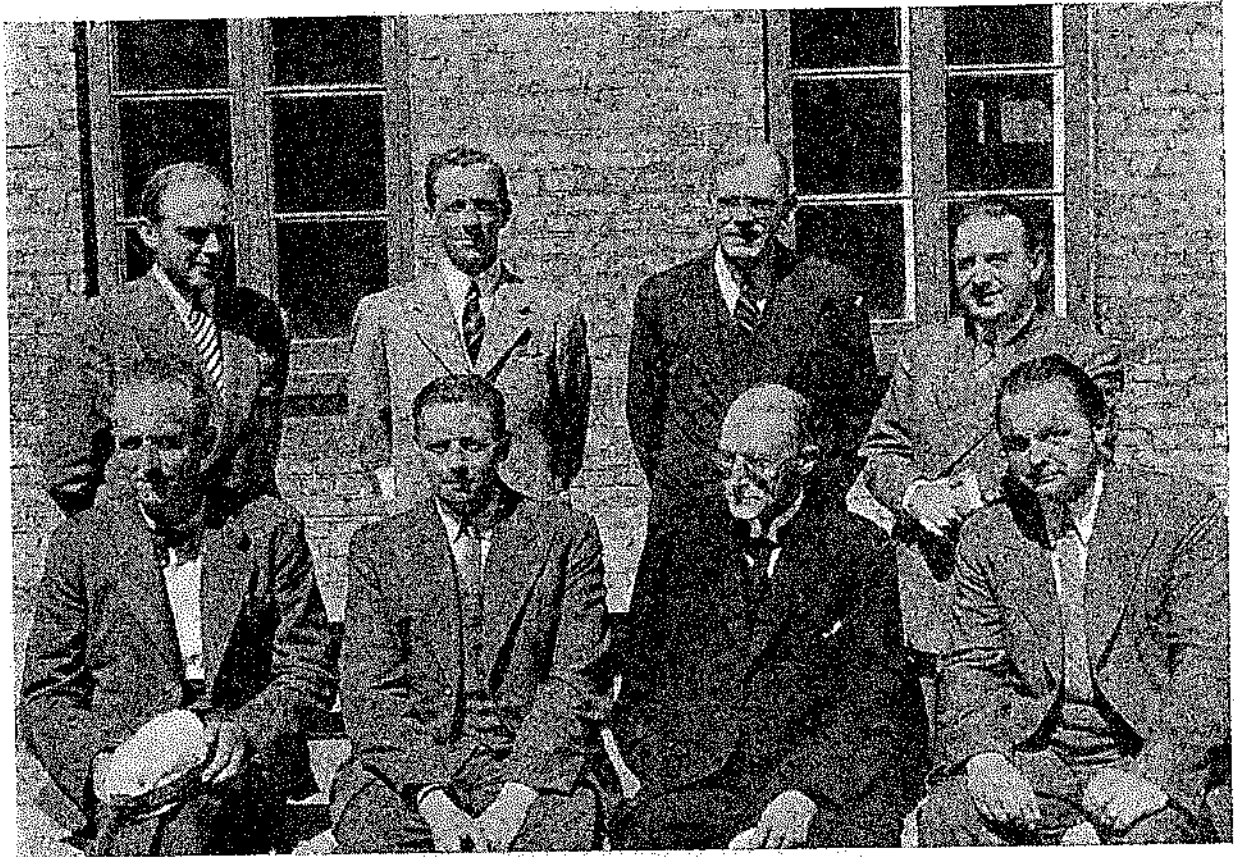
Jensen, Dagny Høeg, gift med Kaptajn Bosse, Næstved.

Larsen, Aage Johannes, har Fabrik for Skotøjsmodeller, Ryegade 3, København N.

Neergaard, Hans P. Rottbøll de, Grosserer, Jægersborg Allé 48 A., Charlottenlund.

25. Aars matematiske Studentersjubilær som Elever i 3. Gmn.
Første Række fra v.: Martin Nielsen, Willumsen, Rektor Dr. Bertelsen, Weilbye. Anden Række fra v.: Ejrnæs, Nordentoft, Ejnar Andersen, Helge Rosvænge. Bageste Række fra v.: Harboe, Kaj Christensen og Nørregaard

Det samme Hold paa Besøg i den gamle Skole i August 1940. Midterste Række er ene repræsenteret af Helge Rosvænge, ellers har alle indtaget de gamle Pladser; dog er Rektor blevet en anden.

Smith, Isa Wiggers, Den danske Legation, Paris.

Sørensen, Asger Lund, nu: Lund-Sørensen, Sognepræst, Bispebjerg Park-
allé 7, København N.V.

Tholstrup, Laurits, Direktør, Vingaardsallé 14, Hellerup.

Vest, Emil, Forpagter, Jyllinge pr. Roskilde.

Matematiske.

Andersen, Ejnar, Læge, Allingaabro.

Christensen, Kaj, Ingeniør ved Statstelegrafene, Lyngby Torv 9, Lyngby.

Hansen, Helge Rosenvinge, nu: Rosvænge, Operasanger, Grüner Weg 19,
Berlin-Wannsee.

Harboe, Svend, Arkitekt, Hegelsvej 10, Charlottenlund.

Nielsen, Martin, Fuldmægtig, Ved Klosteret 15, København Ø.

Nordentoft, Knud, Læge, Varde.

Nørregaard, Helge, Ingeniør, Faksegade 28, København Ø.

Pedersen, Hans Gabriel, nu: Ejrnæs, Ingeniør, Trangisvaag, Færøerne.

Schmidt, Ulf, Kaptajn, Hjørring.

Weilbye, Karl, cand. theol., Realskolebestyrer, Hinnerup.

Willumsen, Gregers, Ingeniør ved Statsbanerne, Ørumsgade 42, Aarhus.

Realisterne 1915.

- Andersen, Erik, nu: Onsgaard, Proprietær, Bakkegaard pr. Herlufmagle.
Bech, Georg, Proprietær, Havdrupgaard pr. Havdrup.
Christensen, Ellen Mathilde, gift med Forsøgsleder Steensberg, Ingemannsvej 17, København V.
Fischer, Paul, Repræsentant, Nørre Allé 86, Aarhus.
Hansen, Else Marie, Stenograf i Arbejdsgiverforeningen 1920—37, nu gift med Juveler Will. Vonsild, Strandgade 46, København K.
Hansen, Hans, Gaardejer, Øm pr. Roskilde.
Henningsen, Karen, nu: Fru Henriksen, Kontorassistent i Post- og Telegrafvæsenet, Vennemindevej 2, København Ø.
Løppenthin, Chr., Grosserer, d. 30. Marts 1937 i Charlottenlund.
Nielsen, Carl Gudmand, Lærer ved Epileptikerhospitalet i Nyborg.
Nielsen, Karl Fjord, Politibetjent, Strandvej 272, Charlottenlund.
Nielsen, Knud Eskild Daldorph, Skytte og Skovfoged, Selsø Møllekrog pr. Skibby.
Pedersen, Poul, Købmand, Trekronersgade 42, Valby.
Sandø-Pedersen, Clara, nu: Sandø, Børnehavelærerinde, Ungarnsgade 32, København S.
Skov, Helge Teilmann, Mejeriejer, Guelph City Dairy, Guelph, Ont., Canada.
-

Nyt fra Skolens Mindegange.

En Dag i Efteraaret 1939 kom *Dr. Ahrnung* hjem fra det kgl. Bibliotek med et Fund til Skolens Mindegange. Det var et latinsk Vers, i Elegiens Versemaal, som *Dr. Ahrnung* havde opdaget blandt Historikeren *Langebek's* Excerpter, og som har været indskrevet paa en Væg i den gamle Latinskole i Roskilde. Verset maa efter Sprog og Form formodes at stamme fra Tiden efter Reformationens Indførelse, og det har nu faaet sin Plads i Reformationsgangen paa en Mindetavle, vedføjet en dansk Oversættelse ved Fru Rektor *Lauritsen*:

Her paa det malede Billede, Dreng, I Jesus betragter,
ham, for hvem Himmel og Jord skælver, og Helved har Gru.
Han er den, som Gud Faders, den Højestes, Visdom er kaldet,
ham sin Taksigelse bring, hver som i Verden er viis.
Først ved sin Lærdom som tolvvaars Dreng stor Undren han vakte,
dengang han Skriffkloge gav klare, belærende Svar;
dernæst, at han skulde blive den store Lærer for Verden,
Faderen selv ved hans Daab siger i herlig Sentens.
Derfor velan, min Dreng, allerede fra tidligste Barndom
lær ham tilfulde forstaa, klog du da bliver og from.
Ham du bringe din Hyldest i Bøn og Salmer ved Daggry,
og naar til Hvile du gaar, ej du ham slippe af Sind.
Maalet forfølg for din Søgen i Lid til ham, din Beskytter;
Lediggang stedse du sky, hæslige Lyster forsag.
Ham du dig stille for Øje som Grænse og Maal for din Higen,
og han vil skænke din Aand Luftningens løftende Fang.

Fra den gamle Skolebygning har intet været bevaret, men nu er dette Vers, i sin latinske Form, atter at finde paa Væggen.

* * *

I Reformationsgangen er yderligere ophængt et Helarksfotografi af Geheimeraad *Casper Schøller* (St. 1662), en gammel Elev, der vel er værd at mindes. Ved *Griffenfeldts* Hjælp blev han 1674 Sekretær i det danske Kancelli, og efter dennes Fald under den nye Storkansler *Frederik Ahlefeldt* (se *F. Ahlefeldt-Laurvig* (St. 90): Storkansleren) blev han næst denne Geheimeraadets vigtigste Medlem. Som Kammersekretær var han Storkanslerens Hjælper med alt skriftligt Arbejde. Titlen Geheimeraad fik han 1704, og 1705 blev han Justitiarius i Højesteret.

Som Medlem af Revisionskommissionen vedr. Chr. V's danske Lov fik han Eneret paa Trykning og Udgivelse af Loven, men det blev en økonomisk Skuffelse. Imidlertid klarede han sig endda, idet han ved sin Død var Ejer af Godserne Lellinge, Spanager og Taagerød samt 13 Kirker.

Casper Schøller døde 1719 som en saare mægtig Mand. Han betragtes som *Griffenfeldts* egentlige Arvtager og fik en Stilling, der stærkt mindede

om hans, men han forstod at udnytte den med større Forsigtighed, og *det* skyldes jo nok, at han har gaaet i en god Skole.

* * *

I Bispegangen er i Glasplader ophængt fire middelalderlige Haandskrifter fra det 14. Aarhundrede, der er fundet under Pergamentsbindene paa nogle gamle Bøger i Skolens Bibliotek.

I samme Gang træffer vi i fotografisk Gengivelse fra Det kgl. Bibliotek den bekræftede Genpart fra 1391 af Biskop *Jacob Erlandsens* Gavebrev 1253, hvori han giver Bolig og Kost i Helligaandshuset til tolv Skolarer, Bøger til disses Brug, og Opholdsstipendium for indtil fire af dem til videre-gaaende Studium i Paris eller andetsteds.

* * *

Af Nyheder finder vi endelig paa Elevopgangens Trappeafsats Helarks-fotografier af Skolens fem private Legatstiftere: Greve og Statsminister *Joachim Moltke*, Rektor *Bloch*, Geheimekonferentsraad *Fr. V. Trechow*, cand. phil. *S. F. A. Bech* samt Frk. *Emilie Larsen*.

Maleriet af Rektor Boëtius er færdigt.

Fra en Kreds af Rektor *Boëtius'* tidligere Med-Lærere og Elever blev der i »Roars Kilde« 1939 slaaet til Lyd for en Indsamling blandt gamle Elever med det Formaal at tilvejebringe et Maleri af Rektor *Boëtius* til Ophængning paa Skolen. Det var en Glæde at se Opfordringen give et saa godt Resultat straks, at Arbejdet turde paabegyndes.

Men hvem skulde male Billedet? Selvfølgelig allerhelst en gammel Elev med et godt Navn som Kunstner. Af dem var der kun een, nemlig Maleren *Mogens Hertz*, og ham blev det.

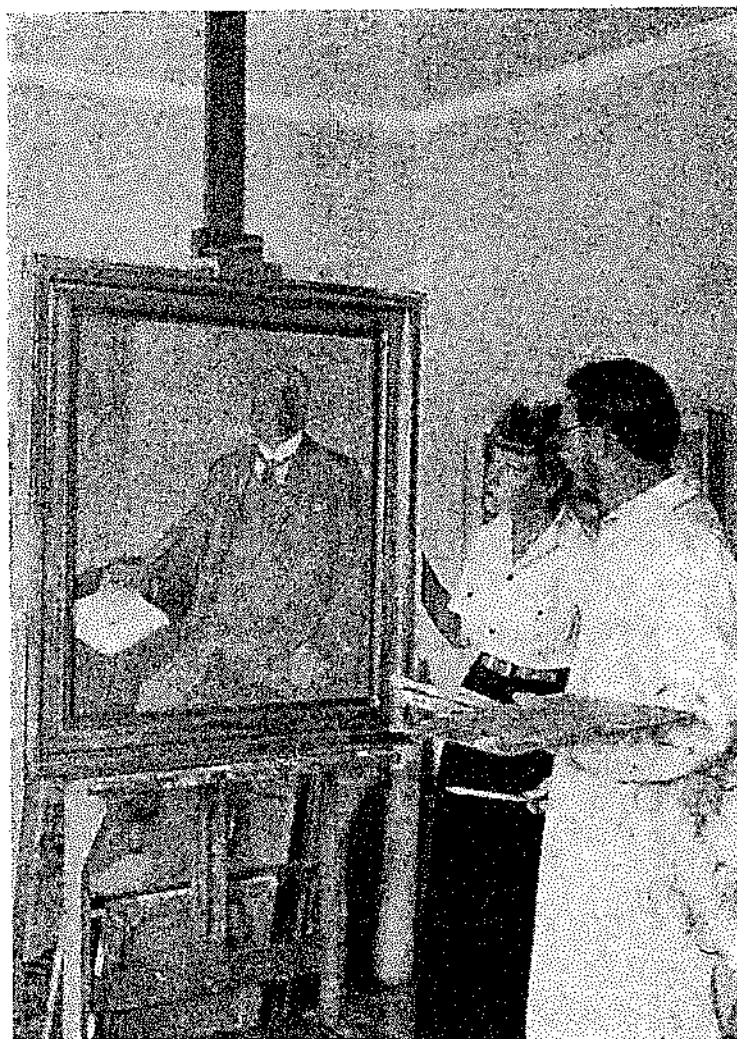
Mogens Hertz tog Studentereksamen 1928, Filosofikum 1929 og gik derefter paa *Rostrup Bøyesens* Malerskole. Han udstillede første Gang paa Hotel »Prinsen« i Roskilde i 1930 og senere flere Gange hos *Binger* i Palægade. I 1930—31 opholdt han sig i Paris for at studere Malerkunst. I 1936 udstillede han første Gang paa Charlottenborg, hvor hans Kunst siden har været repræsenteret. Af mere kendte Mænd har han bl. a. tidligere malet Overlæge *Thalbitzer* til Sct. Hans Hospital. En overordentlig smuk Kritik er blevet ham til Del. — — —

Ved et Besøg i Atelieret fortæller Maleren:

»Jeg er glad for den Opgave, der er stillet mig, og jeg haaber, man vil synes om Resultatet. Jeg har malet Rektor paa den Maade, jeg selv finder rigtigst og ærligst. Jeg kunde godt have lavet et gammelt Ahnebillede i Stedet for; men hvorfor ikke bruge de lyse og lette Farver?

Jeg tilbød selvfølgelig Rektor at sidde Model i sit eget Hjem, men Rektor vilde komme til mig. »Tror du, jeg er en gammel Mand?«, sagde han,

og saa tog han fra Frederiksberg herud til min 4. Sal paa Strandboulevarden og sad trofast Model det fornødne Antal Gange, — selvom han ikke lagde Skjul paa, at der var det, han fandt morsommere. — Imidlertid forstod jeg paa Rektor, at det var ham en Glæde at vide, at hans Billede fik sin Plads paa den gamle Skole, og derfor tog han med oprejst Pande imod de uundgaaelige Besværligheder. »Ja,« sagde Rektor, da han havde sidet sidste Gang og synede Billedet, før han gik, »det er jo en pæn ældre Herre.« Og den Bemærkning kunde jo nok tyde paa, at Rektor ikke fandt mit Billede allerværst.«

Mogens Hertz under Arbejdet, medens Fru Cecilia, født Hamsun, ser beundrende til.

Maleriet er nu færdigt og vil blive afleveret til Skolen ved Roskildenser-Samfundets Generalforsamling i Efteraaret, og Rektor *Boëtius* vil blive inviteret til Lejligheden. Ogsaa Maleren vil saa vidt muligt være til Stede.

Til Trøst for alle, der ikke fik givet deres Bidrag sidste Aar, og som gerne ønsker at være med, meddeles, at Lektor *Werner* endnu ikke har lukket for Indsamlingen, men Indbetaling maa ske snarest, gerne sammen med Kontingentet ved Hjælp af vedlagte Indbetalingskort. Liste over Bidragyderne med Regnskab vil være fremlagt ved Generalforsamlingen.

Under Rektors Mindeord om Dr. Bertelsen. I Baggrunden ses Fru Rektor Lauritsen.

Rosvænge-Holdets 25-Aars Studenter-Jubilæum.

Som bekendt fra Dagspressen har Studenterholdet fra 1915 med deres berømte Klassekammerat *Helge Rosvænge* som naturligt Midtpunkt fejret sit 25-Aars Jubilæum ved et Besøg paa Skolen og en Frokøst paa »Prinsen« den 1. August d. A. og som *Rosvænges* Gæster Dagen efter ved hans Koncert i Tivolis Koncertsal med efterfølgende Souper paa d'Angleterre. Fuldmægtig *Martin Nielsen*, der staar som Arrangør af Jubilæums-Sammenkomsten, har efter Anmodning venligst tilstillet »Roars Kilde« nedenstaaende Referat.

I straalende Sommersol kom 13 gamle Studenter fra 1915 til Bispeøsten Roskilde for at mindes svindne Tiders glade og gode Dage i Roskilde Katedralskole. Kursen sattes straks mod den gamle Skole. Det glædede os gamle Drengene meget, at baade den og Rektorboligen havde Dannebrog oppe. Her blev Jubilarerne forestillet for Rektor *V. Lauritsen*: Bibliotekar *Blauenfeldt*, København, Ingeniør *Kaj Christensen*, Lyngby, Arkitekt *Sv. Harboe*, København, Læge *Sv. Harsting*, Haslev, Tandlæge *Knud Heegaard*, Rungsted, Pastor *Lund-Sørensen*, Grundtvigskirken, Grosserer *Hans de Neergaard*, København, Fuldmægtig *Martin Nielsen*, København, Ingeniør *Helge Nørregaard*, København, Kammersanger *Helge Rosvænge*, Berlin, Direktør *Laurits Tholstrup*, København, Realskolebestyrer *Weilbye*, Hinnerup, og Ingeniør *Gregers Willumsen*, Aarhus.

Oprindeligt var det kun de matematisk-naturvidenskabelige Studenter fra 1915, som havde tænkt at samles i Roskilde. Gennem Pressens Notitser herom (*Helge Rosvænge*) fik de sproglige Studenter Nys herom og sluttede sig til. For, som *Laurits Tholstrup* sagde: Det er ikke hver Dag, man kan rejse til Roskilde og træffe en halv Snes gamle Skolekammerater. *Hans Neergaard* trompiede telefonisk de sproglige sammen.

Man samlede i Skolens »nye« smukke Solennitetssal. Jubilarerne nød det smukke Syn af Domkirken med den blaa Fjord som Baggrund. *Helge Rosvænge* sagde: Jeg har set mange Domkirker, men Roskilde Domkirke er en af de allersmukkeste.

Rektor bød Velkommen:

— Det er Skolen en Glæde, at De vilde komme her, og navnlig naar De kommer med det for Øje ogsaa at mindes den Mand, som De havde til Rektor, og som jeg ved, De satte højt. Rektor, Dr. *Henrik Bertelsen* var en af vore betydeligste Pædagoger i dette Aarhundrede. Jeg vil gerne i denne Sal og overfor Dem have Lov at mindes *Henrik Bertelsen!*

Rektor *Lauritsen* fortalte, at det var første Gang i hans Rektorat, at et gammelt Studenterhold havde besøgt Skolen.

Den gamle Sang ved Skoleaarets Slutning: »Kundskabs Fader, Visdoms Væld«, blev sunget.

Fru Rektor *Lauritsen* bød paa Vin og Kranseskage.

Fuldmægtig *Martin Nielsen* takkede Skolen, fordi den vilde modtage Holdet, saa vi faar Lejlighed til at genopleve Tiden for 25 Aar tilbage. Som Bankkasserer *Vitus Ingerslev* skrev til mig: Det er som et Aktiv, der har ligget i en Bankbox i 25 Aar. Nu tager vi det frem og nyder det.

Ingeniør *Helge Nørregaard* mindedes, hvorledes Rektor *Bertelsen* aldrig glemte sine gamle Elever. Han bevarede Troen paa os; selv da jeg sad i Chicago, korresponderede jeg med ham. Vi skylder ham Tak og hans Minde Respekt og Ærbødighed.

Pastor *Asgør Lund-Sørensen* bad Rektor overbringe en Hilsen til de af Skolens Lærere fra 1915, som stadig var ved Skolen: Adjunkt Frk. *Schiøtz*, Lektor *Morthorst* og Dr. *Ingerslev*.

Ingeniør *Gregers Willumsen* mindedes vor dygtige og afholdte Matematiklærer, Lektor *Rasmus Petersen*.

Rektor *Lauritsen* omtalte Skolens Historie, der kan føres tilbage til Aar 1020, og redegjorde for det Arkivarbejde, der er gjort for at fremdrage Minder fra Skolens Historie. — Rektor sluttede: Skolen ejer et Maleri af Rektor *Hauch*, vi faar et af Rektor *Boëtius*, men vi savner et af Rektor *Bertelsen*.

Gæsterne blev derefter vist rundt. Med megen Interesse besaas under Rektor *Lauritsens* kyndige Vejledning Skolens Mindegange: Reformationsgangen, den topografiske Gang og Bispegangen. Jubilarerne tog Plads paa deres gamle Bænke i Klasseværelset, hvor Mona Lisa med sit vege Smil, som for 25 Aar siden, undrende skuede ned paa de gamle Dreng.

Ude i Skolegaarden blev sunget: »Hvor Isefjordens Bølger«.

Fru Rektor *Lauritsen* overrakte *Helge Rosvænge* en Blomsterbuket, men *Helge* sagde: Hvorfor til mig? Vi er alle Jubilarer, og delte Blomsterne med os alle.

Martin Nielsen takkede Rektor for instruktiv Omvisning og udbragte et Leve for Roskilde Katedralskole.

Igennem Palæet over Raadhustorvet vandrede vi til Hotel »Prinsen«. Der var Enighed om, at Raadhustorvet var meget smukkere end i vore Skoledage.

I et Lokale — festligt smykket med Roskildenser-Samfundets Fane — samlede de 13 Jubilarer til et kammeratligt Samvær. Sammenkomsten formede sig som en stor Hyldest til den gamle Skole og Studietiden, til gamle Danmark, som var Grundlaget for baade Skolen og Studievilkaarene.

Efter Tur aflagde hver af Deltagerne en lille Beretning over deres Oplevelser i de svundne 25 Aar:

Direktør *Laurits Tholstrup* udtalte: Jeg har været i 25 Lande, men ingen Steder har jeg set en Befolkning saa lykkelig og med en Levestandard saa høj som i Danmark. Jeg havde en god Stilling i Marokko, jeg var dansk Konsul, og jeg var ofte hjemme paa Ferie.

Men for hver Gang blev det mig sværere og sværere at vende tilbage til Marokko. Til sidst brød jeg alle Broer af og vendte hjem til Danmark.

Ingeniør *Hans Gabriel Ejrnæs* var i 1927 rejst fra U. S. A. til Danmark for at blive opereret paa et dansk Hospital, thi selv i Fremtidens Verdensdel fandtes ikke et Hospitalsvæsen som i Danmark.

Helge Rosvænge sagde: Jeg er Dansker, og jeg bliver ved med at være Dansker, og mine Børn er Danskere. Jeg tror, det er en Lykke, at Danskeren er saa nær knyttet til den livgivende Jord. Det er min Drøm en Gang i Fremtiden at vende tilbage til Danmark som Gaardmand og dyrke Jorden. Jeg tror, det vedblivende bliver godt at være Dansker.

Hans Neergaard, der havde oplevet mangt og meget i mange Lande, fortalte, hvorledes Længslen efter Danmark havde grebet ham, da han vendte tilbage fra Sydamerika og fra Toget Marseille-Lyon havde set den første Bøgeskov. Han havde tudbrolet af Hjemve.

Af Kuriositeter m. v., som kom frem, kan nævnes:

- at *Blauenfeldt* var eneste Ungkarl.
- at *Kaj Christensen* endelig fik opklaret, hvem der var Forfatteren til to 25 Aar gamle Epigrammer.
- at *Svend Harboes* Tegninger i de gamle »Pallas« stod paa Højde med Storm Petersens Tegninger i »B. T.« efter Jubilarenes Mening.
- at den sidste i August 1924 var Læge *Ejnar Andersen* en dyr Ugc, idet han da fik sin første Bil og sin eneste Kone.
- at *Hans G. Ejrnæs* synes, det er dejligt at køre i Hundeslæde paa Grønlands Snemarker.
- at *Svend Harsling* har fundet et nyt virkningsfuldt Serum mod Kalvekastningsfeber, som kan helbrede denne Sygdom paa 10 Dage.
- at *Knud Heegaard* havde studeret Tandfyldningsproblemer ved Universitetet i Rostock.
- at det kunde siges om *Asger Lund-Sørensen*s Ægteskab, at de første 11 Aar var spildte, idet det indtil da var barnløst.
- at *Hans Neergaard* havde maattet opgive en god Stilling i Helsingfors for at faa sig en dansk Kone.
- at *Martin Nielsen* havde boet paa Hagemanns Kollegium.
- at *Knud Nordentoft* mener, at ingen af Jubilarene er blevet kønnere med Aarene.
- at *Helge Nørregaard* havde været baade i U. S. A. og i Grønland.
- at *Helge Rosvænges* ældste Søn siger: Hvis jeg ikke kan blive andet, vil jeg være Sanger.
- at *Ulf Schmidt* i 1926 bestod Prøven som Nr. 2 af Holdet i Officersskolens ældste Klases vaabentekniske Afdeling.
- at *Laurits Tholstrup* har 4 dejlige Døtre. Det passer altsaa ikke, at flotte Fyre faar kun Sønner.
- at *Wejlbye* lider af ulykkelig Kærlighed til at sætte Bo i København.
- at *Gregers Willumsen* skulde have været i Skomagerlære, hvis han ikke var blevet færdig med Studiet i rette Tid. Det var altsaa derfor, at Gregers var saa flittig paa Polyteknisk Lærestalt.

Fleere Biografier var tilsendt pr. Brev. Fire matematisk-naturvidenskabelige Studenter var ikke til Stede: *Hans Ejrnæs* sad fast paa Færøerne. Lægerne *Ejnar Andersen* og *Knud Nordentoft* kunde ikke rejse fra Jylland paa Grund af deres Tjenestepligt ved evt. Luftangreb. *Knud Nordentoft* skrev: I Nat (²⁹/₇) havde jeg Vagt 3 Timer og nød det pragtfuldeste Fyrværkeri med Lyskastere, Lysbomber, Afværgeild m. m. — det lignede i det væsentligste, hvad jeg i Studieaarene saa fra mine Vinduer mod Sortedamssøen, naar Tivoli sluttede af Søndag Aften. Politimesteren har nægtet mig Udrejsetilladelse. — Kaptajn *Ulf Schmidt* kunde ligeledes paa Grund af Tjenestepligt ikke forlade Jyske Arsenal i Hjørring. *Ulf* skrev: *Helge Rosvænge* husker forhaabentligt den Gang, da min Stemme var bedre end hans.

Fra Læge *Ejnar Andersen*, Allingaabro (St. 15) indløb en telegrafisk Hilsen til Jubilæet, og fra Grosserer *Tage Møller*, København (St. 14), blev tilsendt et Skolebillede fra 1911.

Helge Rosvænge læste Uddrag op af daværende Sekretær *Helge Rosenvinge Hansens* Referat og Kritik af Livet og Hændelserne i »Hroar« for 25 Aar siden. Mange muntre Minder blev opfrisket.

Helge Rosvænge takkede *Martin Nielsen* for den gode Idé at samles i Roskilde, og inviterede alle til Koncert i Tivoli næste Dag og bagefter til Souper paa d'Angleterre.

Jubilarerne vedtog atter at samles til Roskildenser-Samfundets Rusgilde i Efteraaret i Roskilde.

I samlet Flok rejste vi ved 19-Tiden til København. 13 Mand i een Kupé. Mange Minder fra Skoletiden voksede frem. Det var ingen kedelig Kupé at være i.

Ved Ankomsten til København blev det vedtaget ligesom for 25 Aar siden at spise i Tivolis Taarnpavillon. Her gled Drøftelserne over til Deltagernes mere private Liv: Bryllupsdage, Børn o. s. v.

Hans Neergaard inviterede til »Five o'clock tea« næste Dag paa hans private Bopæl, saaledes at vi samlet kunde troppe op i Tivolis Koncertsal.

Næste Dag Kl. 4 mødtes Jubilarerne i Jægersborg Allé 48 A. Fru *Neergaard* havde sørget fortrinligt for Gæsternes Velvære. Efter *Laurits Tholstrups* Idé blev det ordnet, at *Helge Rosvænge* skulde hyldes med en Buket paa 25 Roser og 12 smaa Studenterhuer, een for hver tilstedeværende Jubilar.

Koncerten i Tivoli blev en stormende, sydlandsk Hyldest til *Helge Rosvænge*, som sang sidste Halvdel af Programmet paa Dansk. Jubilarerne raabte »Hurra, Helge«, og hele Salen var et sprudlende Krater af Begejstring.

Senere samledes vi alle paa d'Angleterre til en festlig Souper. Bagefter ved Kaffen opstod en forrygende Diskussion om Tro og Livsanskuelser m. m. Jubilarerne var mindst lige saa ivrige som i svundne Tiders »Hroar«.

Ved Midnatstide satte Krigstids-Restriktionerne Bom for videre Tankeudveksling. Vi takkede *Helge* og var alle enige om, at vi havde haft 2 dejlige Dage.

Og lad mig saa slutte med at udtale en Anerkendelse af Roskildenser-Samfundets energiske Bestyrelse. Straks Fabrikant *Michelsen*, København, læste om *Helge Rosvænges* Studenter-Jubilæum, telefonerede han til mig og bad mig sørge for, at Jubilarerne indmeldte sig i Roskildenser-Samfundet, og Redaktør *Rønø* mødte op paa »Prinsens« med et Eksemplar af »Roars Kilde« til hver af Jubilarerne og aftvang mig et Løfte om en Rapport fra Jubilæet.

Og her er den.

København, 9. August 1940.

Martin Nielsen.

Et Maleri af Rektor Henrik Bertelsen til Roskilde Katedralskole.

Rektor Lauritsen gjorde under Besøget paa den gamle Skole 25 Aars Studenterjubilarene opmærksom paa, at Skolen ikke ejede et Maleri af Rektor, Dr. phil. Henrik Bertelsen, som havde betydet saa meget for Skolen.

Jubilarene besluttede straks at tage Skridt til Tilvejebringelse af et Maleri, men der var Enighed om, at alle Rektor Henrik Bertelsens gamle Elever, som skylder deres Rektor stor Tak for uforglemmelige Timer, skulde have Lejlighed til at yde deres Bidrag.

Vi haaber, at ogsaa mange Medlemmer af Roskildenser-Samfundet med Glæde vil yde et Bidrag for den store Betydning, Rektor Bertelsen har haft baade for Roskilde Katedralskole og for Roskildenser-Samfundet.

Lektor Werner har beredvilligst lovet at være Indsamlingens Kasserer og modtager saavel store som smaa Bidrag, gerne sammen med Kontingentet.

Vi opfordrer alle, der synes, at Roskilde Katedralskole ikke bør mangle et Maleri af Rektor, Dr. phil. Henrik Bertelsen, til at yde et Bidrag.

Roskilde i August 1940.

Laurits Tholstrup, Direktør,
St. 1915
København.

Asger Lund-Sørensen, Sognepræst,
St. 1915
Grundtvigskirken.

Helge Rosvænge, kgl. Kammersanger,
St. 1915
Berlin.

Martin Nielsen, Fuldmægtig,
St. 1915
København.

Eva Glahn,
St. 1916
København.

Ovenstaaende Opfordring tiltrædes af:

Lektor *E. Rathsch*,
Roskilde.

Lektor, Dr. phil. *Ingerslev*,
Roskilde.

Nogle gamle Lærere som Keglespillere.

I Boghandler *A. Flensborg's* smukke Roskilde-Aarsskrift, »Jul i Roskilde«, for Aaret 1939 fandtes nogle morsomme Portrætter af en Række prominente Roskildeborgere fra 70'erne, som under private Former havde Kegleklub i daværende Herredsfoged *Elberling's* Have i Højbrøndstræde.

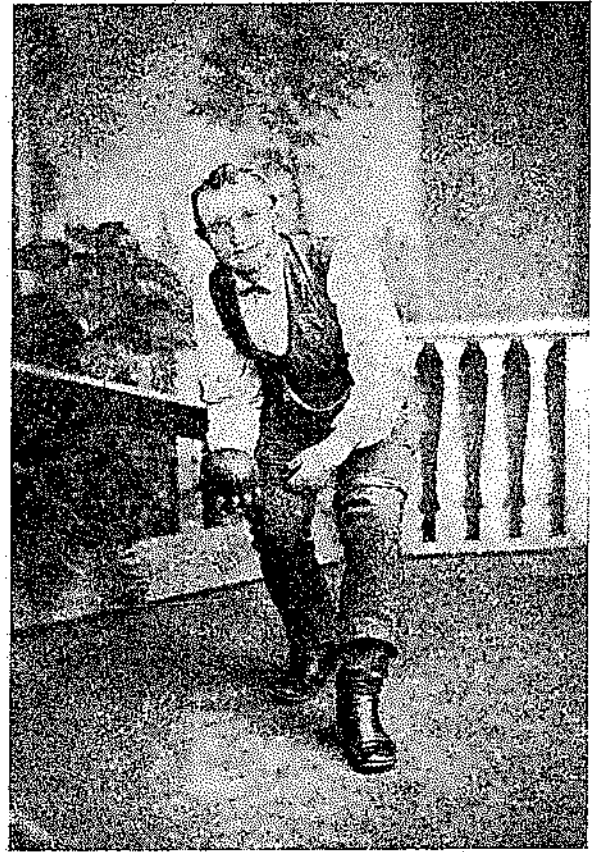
Fire af de nævnte Billeder forestiller gamle Lærere ved Skolen, og Boghandler *A. Flensborg* (St. 01) har efter Anmodning venligst overladt os de paa-gældende Klichéer til Gengivelse i »Roars Kilde«. Det vil utvivlsomt mere vore ældre Medlemmer at se deres ærværdige Lærere fra en ukendt Side.

Roskilde-Personalhistorikeren, Fru *Fanny Fang*, har skrevet den ledsagende Tekst, og efter indhentet Tilladelse citerer vi af Artiklen:

Minderne om denne lille private Kegleklub vilde forlængst, som saa meget andet mere eller mindre værdifuldt, være forsvundet i Glemselen, hvis ikke d'Herrer Keglespillere havde haft personligt Lune og saa tilpas havde evnet at se sig selv saa at sige udefra. De har udleveret sig selv, ladet sig forevige uden Maske eller Mine, blot som glade Mennesker, der for en Stund har strøget Embedspligter og do.-Strengthed af sig. Medlemmerne af Kegleklubben har ladet sig fotografere hos Fotograf *F. E. Hansen*, Roskilde, i de Stil-

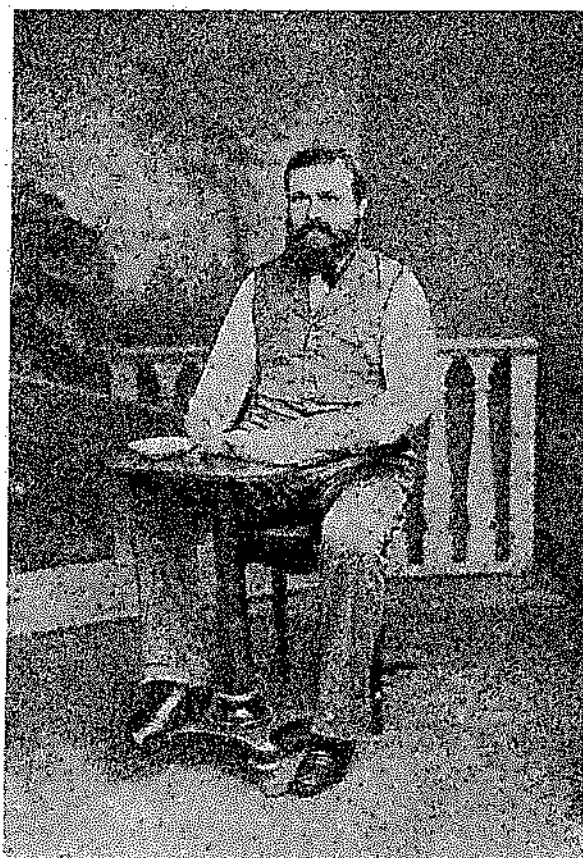
Adjunkt Chr. Hansen

Overlærer Th. Fritsche

Overlærer A. C. Petersen

Overlærer G. Lassen

linger, der under Keglespillet var karakteristisk for hver enkelt. Man vil lægge Mærke til, at alle Billederne har samme Baggrund, et bladfyldt Fotograf-Lærred, halvvejs trukket hen for Væggen, begrænset af et lyst Rækværk. Et skraatstillet Brædt agerer Keglerenden, hvori Kuglen skal løbe tilbage.

Paa nær tre Medlemmer bestod Klubben af Akademikere og Embedsmænd. Fire af Roskilde Katedralskoles Lærere var Deltagere. Disse, for ældre Tiders Elever højtstaaende Væsener, som ingen ret godt kunde tiltro et Privatliv som andre Godtfolk, viser sig fra en ukendt Side paa Billederne. Der var Overlærerne *Thorvald Fritsche* i Roskilde fra 1856—1882, da han blev Rektor ved Ribe Katedralskole, *Andr. Chr. Petersen*, fra 1866 til sin Død 1900 i Roskilde, *G. T. A. Lassen*, fra 1873 til 1915 i Roskilde, og Adjunkt, cand. phil. og Laandmaaler *Christian Vilhelm Hansen*, der fra 1856 til omkring Aarhundredets Slutning delvis vedblev at undervise, i de senere Aar, sammen med Overlærer Lassen, dog kun i Skydning. Tidligere havde han undervist i Regning, Matematik, Geografi, ogsaa i Frk. *Bruuns* Pigeskole. Han var en Lærer med Gemyt. Hans opmuntrende: Rask Dreng, rask Dreng, hvad enten det gjaldt kvindelige eller mandlige Elever, hvad enten det gjaldt Ros eller Dadel, Elevnarrestreger eller Paaskønnelse, er endnu i frisk Minde. Adjunkt *Hansen* var levende interesseret, naar det gjaldt Skolekomedier, ved hvilke han i mange Aar var ledende Instruktør. Hans Attitude som Keglespiller er ikke kedelig. Helt paa tværs af Fotografpladen har han maattet staa, for at det flot bagudbøjede Højrebent rigtig har kunnet ses i dets effektfulde Afsættersving. Hatten, den stive, staar en Kende i Nakken af bare Spænding om Resultatet. — Adjunkt *Hansen*, der var Veteran fra 1864, døde i 1910, 82 Aar gammel.

Overlærer *Fritsches* Minde er ristet flere Steder. Den dygtige, afholdte Lærer udøvede streng Justits og Retfærdighed. Lussinger og Mester Erik blev hyppigt anvendt, især overfor de yngre Elever, men engang kommet ud af Skolen lovpriste de ham for, hvad

han havde formaaet at lære dem. Som Keglespiller viser han sin egentlige Elskværdighed. Her er han udenfor Disciplinen, i Skjortærmer, Buksebenene godt smøget op, og saa ser han ud, som kunde han sige: Nu skal I se noget rigtig ekstra. Mindst alle ni maa falde. — Rektor *Fritsche* døde 1903, 71 Aar gammel.

Overlærer *Petersen* var, som det vil erindres, en meget temperamentsfuld og impulsiv Natur, sønderjysk af Fødsel, hvilket bestandig hørtes paa hans Tale. Han skildres af alle gamle Elever som et ejegodt, elskværdigt Menneske. Han var Lærer i Matematik og Fysik. Som mangeaarigt Medlem af Roskilde Byraad og Skolekommission interesserede han sig stærkt for det kommunale Skolevæsen. Oprindeligt var *A. C. Petersen* polyteknisk Kandidat. Han deltog som Skansekommandant ved Dybbøl i 1864 og var fortsat Lieutenant i Artilleriets Krigsreserve. Som Keglespiller ser han noget martialske ud: Her gælder det øjensynlig Knald eller Fald.

Overlærer *G. Lassen* ses paa Keglespilsbilledet siddende ved Bord og Regnebrædt. Ogsaa her var der Brug for hans Evner. Han var et skarpt matematisk Hoved, af et roligt, lidt tungt Gemyt.

Fanny Fang.

Lidt om Hoffmeyer-Hansen og Realklassen 1897.

Redaktør af Lolland-Falsters Folketidende *Holger Bork* (R. 97) har glædet »Roars Kilde« med disse værdifulde Skoleerindringer.

I »Roars Kilde« for 1939 saa jeg med bevæget Glæde et Billede af Roskilde Katedralskoles Lærere omkring 1890. Aldrig har Minderne om min Skoletid i Roskilde staaet mere lyslevende for mig, end da jeg fik dette Billede at se og læste Ingeniør *la Cours* Tekst dertil. Den gav i al sin Knaphed en god Karakteristik af hver enkelt af Billedets Personer.

Intet bevægede mig dog mere end at gense Adjunkt *Hoffmeyer-Hansens* triste Aasyn. Teksten siger om ham: »Hans Fremtoning og humørførladte Væsen indbød til Drilleries, der kunde gøre ham aldeles rasende, saa der ofte var stærk Uro i hans Klasse.«

Ja, det er rigtigt. Skønt jeg ikke selv havde Mod til at være blandt de uroligste Hoveder, saa har det altid givet et Stik i min Samvittighed, naar jeg af og til har strejft Mindet om Hoffmeyer-Hansen. Vi var engang imellem slemme imod ham. Der var især een i vor Klasse (nu en anset Sagfører i Hovedstaden), som i sin ungdommelige Kaadhed voldte ham mange Kvaler, indtil *H.-H.* vistnok kom til det Standpunkt, at han maatte anse Anthon for periodisk utilregnelig. Dette tog Anthon sig selvfølgelig til Indtægt, og hans Indianerdans i Brændekassen (hans staaende Numer) under *H.-H.s* Entré i Klassen var en saa godt som daglig Ceremoni, som skulde overstaas, inden Tyskterperiet kunde begynde. Anthon's Tossestreger var dog altid — i Overensstemmelse med hans Temperament — meget godmodige, og da *Hoffmeyer-Hansen* først i sit stille Sind havde indrangeret Anthon blandt Lemmerne paa St. Hans, tror jeg ikke, at han tog sig Drilleries synderligt nær.

»Salamanka-budibaba-a«, ja, hvem husker ikke dette samt »de syv sølle Verber«: dürfen, können, mögen osv. — det var os en Fornøjelse ikke at kunne lære »de syv sølle Verber« bare for at høre *H.-H.* selv remsse dem op.

Jeg kom selv paa ejendommelig Vis i noget nærmere personlig Berøring med den ensomme Adjunkt, om hvem der blandt Drengene fortaltes, at hans Hustru var død ung efter kort Tids Ægteskab, og at dette var Grunden til hans Melankoli. Tysk interesserede

mig noget mere end de fleste Fag, fordi jeg i mit Hjem ret ofte havde Lejlighed til at høre Tysk, og en Eftermiddag efter Skoletid opsøgte jeg i et usædvanligt Anfald af Samvittighedsfuldhed *H.-H.* i hans lille Lejlighed i Hersegade for at bede ham oplyse mig om et Problem i den tyske Grammatik. Jeg glemmer aldrig hans Forbløffelse, da jeg kom frem med mit Ærinde, og heller ikke min egen Forbavselse over den Maade, hvorpaa han reagerede. Han, om hvem man havde det Indtryk, at han følte sig helt tilovers i Tilværelsen, stod her overfor et Menneske — ganske vist kun en Dreng — som virkelig syntes at have Brug for ham. Hans Glæde, ja næsten Lykke, derover var saa ganske umiskendelig, og hans Bestræbelse for at gøre sit bedste for at hjælpe mig var saa — ja, rentud overdreven, at jeg meget snart fortrød, at jeg var gaaet til ham. Det blev til en lang Ekstratime i tysk Grammatik, meget mere end jeg ønskede, og jeg var helt fortunlet i Hovedet, da jeg gik. Siden den Dag var der — i hvert Fald fra *H.-H.s* Side — et vist Frimureri mellem ham og mig, men jeg undgik det saa vidt muligt for ikke at blive til Grin for Kammeraterne.

Iøvrigt hørte vor Klasse slet ikke til dem, der var værst mod *Hoffmeyer-Hansen*. Jeg tror, han ovenikøbet kunde lide Klassen. Jeg ved fra flere Udtalelser af andre af vore gamle Lærere, at man satte Pris paa denne Klasse, ikke fordi den var særlig dygtig, hvad den vist ikke var, men fordi der herskede saadan en god, munter og menneskelig Tone i den. Vi var heldigt fri for saavel daarlige som snøbede Elementer, men havde i og for sig heller ingen udprægede Dydsapostle eller Skolelys iblandt os. Dog tror jeg, at vi i *Carl Mørch* (nu Overlærer i Hillerød) og *Axel Olsen* (død som Soldat) havde et Par usædvanlig tidligt modne Kammerater, som hver paa sin Maade øvede sin Indflydelse paa Klassen og sammen med andre flinke Fyre gav den en Form, saa at den senere Rektor *Hauch* kunde erklære den for den rareste Realklasse, han nogensinde havde haft. Det glæder mig da ogsaa at se, at Kammeratskabets Aand har givet sig det Udslag, at vor 1897-Klasse er den af alle Realklasser lige til 1934, som har det største Medlemstal i Roskildenser-Samfundet.

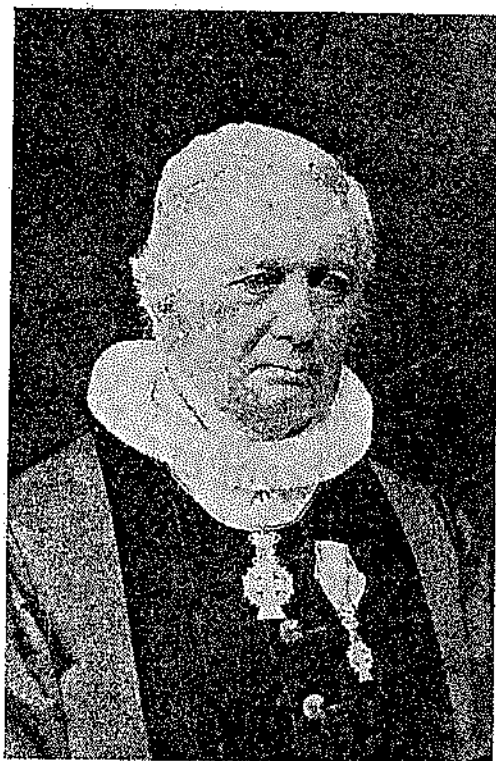
Bortset fra enkelte Episoder var der ogsaa god Ro i vor Klasse i *Hoffmeyer-Hansens* Timer. Og bortset fra sine »Anfald« havde Anthon heller ikke noget udestaaende med *H.-H.*, der sikkert, som alle, syntes om den kvikke, charmerende og godmodige Dreng. Men jeg tror alligevel, at de fleste af os har Grund til at føle et lille Sting i Samvittigheden, naar vi tænker paa *Hoffmeyer-Hansens* Tysktimer. Og jeg føler det specielt, naar jeg erindrer mig det Indtryk af afgrundsdyb Tristhed, Ensomhed og Tomhed, som jeg fik den Dag, jeg havde det Indfald at søge ham i hans Hule. Det dæmrede for mig allerede den Dag, men er kommet til at staa klart for mig senere, hvor ulykkelig denne af Sind saa hjælpsomme og godmodige Mand maatte være over, at han ikke havde Evne til paa let og naturlig Vis at aabne sig for andre Mennesker og tage Del i en tvangfri og munter Samtale. Jeg tør sige, at der ikke var een Draabe ondt Blod i den Mand, men han havde — enten det nu var som Følge af personlige Anlæg eller en stor Sorg — saa fuldstændig lukket sig ude af Samfund med sine Medmennesker, at jeg næppe har set noget Sidestykke dertil.

Holger Bork.

som de blev udlagt af de dertil af Statsmagten beskikkede Personer, Præsterne. Hvorvidt *Gude* ansaa det som fornødent, at Præsterne lyttede til Aandens Tale, blev vist aldrig noget Menneske klart. Til Gengæld krævede *Gude* af Præsterne en fast, ubrydelig Dogmetro, saaledes som den havde bundfældet sig gennem Aarhundreders teologisk Gransken.

I hvilken Grad *Gude* følte sig ubhagelig berørt af Indremissions Lægprædikanter, fik jeg selv Bevis paa, da jeg blev forberedt til Konfirmation af ham. Medens vi stod forsamlede udenfor Domprovstegaarden og ventede paa at blive indladt, kom der en meget paagaaende og taktløs Indremissionær hen og kaldte os sammen for at advare os mod det, vi lærte derinde hos Domprovsten. *Gude* fik det at vide, og for første og sidste Gang saa jeg den ellers saa ligevægtige og selvbeherskede Mand vred; jeg mindes ikke Ord til andet, hvad han sagde til os i den Anledning, men han udtalte omtrent med rene Ord, at vi burde have givet Manden en Dragt Prygl.

Det var meget betegnende for *Gude*, at han mellem de første Bekendere af Kristi

Domprovst Gude

Lære satte størst Pris paa Paulus; det stod ganske sikkert i Forbindelse med, at Paulus var den Lærde mellem Ordets Forkyndere. Gudes Stilling til Paulus gav sig blandt andet ogsaa til Kende i Indledningsbønnen til Prædikenen, der altid ufravigelig blev indledt med de Ord, hvorimod Paulus plejede at begynde sine Breve til Menighederne: »Naade være med Eder og Fred fra Gud vor Fader og den Herre Jesus Kristus«. Jeg har senere tænkt paa, at naar *Gude* holdt sig til en bestemt Indledningsbøn, saa var det ikke alene, fordi Ordene var af Paulus, men fordi Domprovsten ikke altid var lige oplagt til at bede højt, og den obligatoriske Bøn skulde gerne have Præget af noget improviseret og ikke være opstaaet i Studerekammeret om Lørdagen. Ved at holde sig til Pauli Ord kom *Gude* udover det, der har voldt og altid vil voide saa mange Præster Vanskeligheder.

Naar Gudes Prædikener var belærende, gjaldt dette naturligvis i endnu højere Grad hans Konfirmationsundervisning, der ikke bestod i religiøs Paavirkning, men havde til Formaal at lære Konfirmanderne at forstaa Bibelen og læse i den med Omtanke og Fornuft. Det hele virkede som Forberedelsen til en Eksamen, og der blev stillet

ret betydelige Krav til Konfirmandernes Hukommelse og Dømmekraft; det meget spinkle Grundlag for Undervisningen var Balslevs lille og kortfattede Bibelhistorie, der af *Gude* benyttedes som Udgangspunkt for Foredragene, og det gjaldt om at høre godt efter og samle sine Tanker, for *Gude* var en meget skrap Examiner, der bestemt fordrede, at man skulde kunne gøre Rede for, hvad der var meddelt og forklaret fra Katedret den foregaaende Undervisningsdag. Vanskeligere var det for Konfirmanderne at opfylde Domprovstens Krav om i store Træk at gengive hans Prædiken fra den foregaaende Søndag. Man maatte gøre det, saa godt man kunde, men nogen Besked maatte man vide om Prædikenen, Domprovsten forlangte nemlig, at man skulde følge hans Gudstjenester, og den Konfirmand, der havde snydt sig fra Kirkegangen, skulde snart blive opdaget under Overhøringen.

Det var utænkeligt, at en Konfirmand aabnede sit Hjerte for Domprovsten og spurgte ham om et og andet, enten i Enrum eller i Konfirmandstuen, dertil var Respekten for stor, og Vedkommende vilde sikkert være blevet frosset bort ved et eneste, forbavset Blik.

Paa den anden Side havde *Gude* ikke noget imod, at man ved Overhøringen kom med sine egne Ord i Stedet for slavisk at holde sig til alt, hvad han havde sagt. Jeg husker, at *Gude* en Gang advarede os mod Ordene: »Alt, hvad I vilde, at Menneskene skal gøre mod Eder, det gør ogsaa mod dem.« De Ord var efter Domprovstens Mening næsten umulige at fatte for en ikke-teologisk uddannet Person, og derfor burde vi lade disse Ord ligge og ikke søge at komme til Bunds i dem; dette Skriftsted kunde endog rumme en Fare for Vedkommende, ifald han maaske nærrede et syndigt Ønske overfor et andet Menneske. Domprovsten tog det absolut ikke ilde op, da en af Konfirmanderne under Overhøringen naivt bad om en Fortolkning af disse Ord; tværtimod kom der en Antydning af et Smil frem i Domprovstens Ansigt; det var den eneste Gang, jeg saa Tilløbet til et Smil i *Gudes* strenge Ansigt; noget Svar fik Spørgeren ikke.

Gudes Udlægning kunde være meget fængslende. Jeg mindes saaledes den aandfulde Maade, hvorpaa han forklarede Apostlene Peters og Johannes Forhold til Frelseren: han kaldte Peter Kristi Ven, medens Johannes benævnedes Jesu Ven. Skønt *Gude* ikke selv havde meget af Kærlighedens Aand, forstod han dog at klarlægge, hvorledes Johannes følte sig i særlig Grad draget af Mennesket Jesus og af hans Kærlighed til Menneskeheden, deraf kom det, at Johannes Evangelium var mildere, mere menneskeligt end de tre andre Evangelier. Peter havde i Modsætning til Johannes mere Forstaaelse af Frelseren som Guds Søn. Det laa selvfølgelig langt fra *Gude* at fremhæve Peter paa de andre Apostles Bekostning, endnu mindre at følge den katolske Kirkes Vranglære om Peter som den, paa hvem den kristne Kirke skulde hvile i Tid og Evighed. Da man den Gang lærte Græsk i de lærde Skoler, faldt det os ikke svært at forstaa Forskellen mellem *petra* og *petros*.

Det var vidt og bredt bekendt, at *Gude* ikke var nogen Ven af Grundloven, og at han ikke yndede Folkestyret. Det var ham saaledes ubehageligt at være undergivet en Kultusminister, der havde nøje Kontakt med Rigsdagen, selv om Rigsdagen den Gang ikke havde den fjerneste Indflydelse paa, hvem Kongen udnævnte til Ministre. Denne sin Opfattelse meddelte Domprovsten os af gode Grunde ikke, men det var ikke til at tage fejl af, hvad der laa bag ved, da *Gude* en Gang forklarede os, at Danmark ifølge Grundloven havde en Ærkebiskop, eller summus episcopus, og det var Kongen. Bevisførelsen var mere end haartrukken: det var Vold mod den i Staten herskende Forfatning, naar Gejstligheden var undergivet Kultusministeriet; Kongen burde personligt styre og lede den danske Kirke, uden nogen Minister som Mellemand; Beviset herpaa var det, at det eneste Menneske, af hvem Grundloven forlangte, at han skulde være Lutheraner, var Kongen.

Gude havde udprægede Evner for det, man den Gang satte megen Pris paa, Repræsentation. Alene hans værdige Skikkelse og myndige Optræden virkede repræsentativt; han blev Midtpunktet i enhver Forsamling, uden at han paa nogen Maade trængte sig frem, det faldt ganske naturligt, og han tog det som en Selvfølge. Domprovstens Evner for Repræsentation kom paa den smukkeste Maade frem, da »Evangelisk Alliance« havde sit store Møde i Roskilde, hvor religiøst interesserede Mennesker fra de forskellige Lande var strømmet sammen. *Gude* var den Dag ikke en Smule anderledes, end han plejede at være, han skulde i Kraft af sin Stilling være Førstemand og Ledende; ved den Lejlighed holdt han en meget lang tysk Velkomsttale i Domkirken, og til almindelig Forbavselse faldt det tyske Sprog, Domprovsten lige saa let i Munden som det danske. Det var tværtimod ikke saa ualmindeligt den Gang, det var kun godt tyve Aar siden, en Tredjedel af det danske Monarki var tysktalende, og mange af vore Embedsmænd var endnu dengang tvesprogede. En mere stilfuld Leder af et stort internationalt Møde kunde ikke tænkes, end ikke Martensen vilde have gjort det bedre. Stilfuld var *Gude* helt igennem, der var Stil over hans Gudstjeneste, over hans Fremtræden ved Konfirmationen, og, maaske allermest, naar han havde Altergang. Naar man skulde til Alters hos *Gude*, maatte man være pyntet; jeg husker saaledes fra min første Altergang, Søndagen efter min Konfirma-

tion, at to mig meget nærstaaende Personer, der ogsaa skulde til Alters, kom rejsende om Morgenen til Roskilde, Herren iført Kjole og hvidt Slips, og Damen i sort Silkekjole med Slæb. I vore Dage kan det hændes, at en ung Mand gaar til Alters i et prunkløst Cyklekostume, uden Jakke, med opsmøgede Ærmer, korte Benklæder og en flad blød Hue under Armen. Det betyder selvfølgelig et Fremskridt og er et ubedrageligt Kendetegn paa, at Altergangen er almindeligere i vore Dage end i Firserne, hvor man gik til Herrens Bord efter at have besluttet sig til det i Forvejen, helst til bestemte Tider, i Stedet for at gaa til Alters, naar man blev ført og ledet dertil af den hellige Aand, en Opfattelse Gude bestemt vilde have frabedt sig, der maatte være Orden i Tingene.

Det vakte Forbavselse i hele den kirkeinteresserede Del af Danmark, at Gude ikke blev udnævnt til Martensens Efterfølger som Sjællands Bisp. Det var almindelig bekendt, at Gude havde været Martensens Yndlingselev, og at det var Martensen, der havde faaet Gude anbragt i Domprovsteembedet i Roskilde. Mindre bekendt var det naturligvis, at Martensen havde gjort, hvad han kunde, for at faa Gude til sin Efterfølger.

Hverken Christian 9' eller Kultusminister Scavenius havde noget imod Gudes Ansættelse som Sjællands Bisp, men Indre Missions Indflydelse hindrede Udnævnelsen. Kronprinsessen, den senere Dronning Louise, der betød det samme for Indre Mission, som Caroline Amalie havde betydet for Grundtvigianismen, var en ivrig Modstander af Gudes Udnævnelse. Kronprinsessens Indflydelse blev den stærkeste, og i Stedet for Gude blev Fog Martensens Efterfølger.

Der var en københavnsk Modepræst, som sjældent lod en Lejlighed gaa fra sig til at sige en Vittighed, eller Brander, som man kaldte det den Gang. Bemeldte Præst var til et Middagsselskab, da Meddelelsen om Fogs Udnævnelse kom, og straks havde Præsten en Vittighed parat: »Det var da godt, at det ikke blev Gude, for saa var alle Præsterne i Sjællands Stift blevet ugudelige.« Næste Dag var den Historie ude over hele København.

Gude var ikke forfængelig, og han tog sig da heller ikke Forbigaaelsen ved Bispe-skiftet synderlig nær, han havde den af mange andre delte Opfattelse, at Domprovsteembedet i Roskilde var noget ekstra fint, og at Bispestolen ikke vilde have betydet et Skridt opad, men et Arbejde mere. Myreflittig, som Gude var, fordybede han sig i lærde Studier, og tre Aar efter Martensens Død var han færdig med anden Del af sit omfangsrige Værk »Den hellige Nadver«, hvis første Del havde været hans Doctordisputats. Gude arbejdede og arbejdede lige til sin Død, og i det Aar, han døde, i den høje Alder af 75, udgav han en ny Prædikensamling.

Det er umuligt at tænke sig større Kontraster end Domprovst Gude og Andenpræsten ved Domkirken, Tolstrup.

Pastor Tolstrup var venlig og smilende, meget omgængelig, og baade han selv og hans udmærkede Kone stod i nøje Kontakt med Menigheden, hvilket var sjældnere den Gang end nu. Begge, og det gjaldt navnlig hende, var stærkt socialt interesserede. Fru Tolstrup var saaledes den ledende og styrende indenfor det Børnehjem, der laa oppe i Nærheden af Jernbanen. Tolstrups boede i den idylliske Præstebolig i Hersegade, og Hjemmet var præget af Hygge og et vist kunstnerisk Sving, med mange Billeder paa Væggene, medens Væggene i Domprovstegaarden var ret tomme, og Møblerne stod i lang Afstand og raabte til hinanden. »Les murs jurent,« sagde General Mathiesen, Overlærerens Fader, efter sin første Visit hos Gudes.

Ogsaa af Ydre var Domkirkens to Præster saa forskellige som muligt. Tolstrup havde ikke Spor af Domprovstens gravalvorlige Værdighed, han lignede mest af alt en Kunstner, og han havde meget af Kunstnerens Natur; men naar det senere er blevet fortalt, at Tolstrup havde forfejlet sin Eksistens ved at blive Præst, og at han fortrød, at han ikke var blevet Operasanger i Stedet for, saa er dette i Bund og Grund forkert; jeg kan sige det med fuld Tryghed, eftersom Pastor Tolstrups afdøde Søn, som jeg stod

meget nær, har fortalt mig Træk fra Faderens Liv, Træk, som tyder paa det absolut modsatte.

Som nybagt teologisk Kandidat kom *Tolstrup*, der var udgaaet fra et velhavende Hjem, paa en lang Rejse, der gik baade til Italien og Paris; Italien var den Gang Drømmens Land for de Unge, og Paris var ubestridt Verdens Hovedstad. I Paris var *Tolstrup* en jævnlig Gæst hos den danskfødte Grevinde Bertier, Marskallens Svigerdatter, der var en af det andet Kejserdømmes toneangivende Damer og nær knyttet til Kejserinden. Ved et Aftenselskab anmodede Grevinden *Tolstrup* om at synge, hvilket Ønske naturligvis blev efterkommet, uden at Sangeren anede, at han blandt sine Tilhørere havde Chefen for den store Opera i Paris. Efter at have hørt Sangene gik Teaterchefen hen til *Tolstrup* og sagde uden nogen Art af Indledning, at han engagerede ham til Operaen; *Tolstrup* svarede, at det lod sig ikke gøre, da han vilde være Præst.

Efter Hjemkomsten fra Udenlandsrejsen fungerede *Tolstrup* nogle Aar som Lærer ved Landkadetakademiet, og en fra Akademiet udgaaet Officer fortalte mig senere, hvorledes den hjemvendte Italiensfarer havde imponeret Kadetterne ved sit italienske Ydre, der forhøjedes af en flot Slængkappe.

Tolstrups Prædikener var stærkt lyriske, og Præsten yndede Sprogets brogede Blomster. Gammeldags Mennesker fandt, at *Tolstrup* savnede to Ting, man den Gang kaldte »Prædiketonen« og »Salvelse«; vi, der var unge, fandt, at hele Façonnen klædte *Tolstrup*, vi beundrede ham alle, og jeg tog mig det meget nær, at min Fader bestemt modsatte sig mit Ønske om at gaa til Præst hos *Tolstrup*, jeg havde at parere Ordre og lade mig forberede af *Gude*. Dette vil maaske forbyde i en Tid, hvor Fædrene ikke alene spørger deres Børn, hvem de vil konfirmeres af, men om de overhovedet vil konfirmeres. Jeg skynder mig at tilføje, at jeg betragter det som et Fremskridt i god Retning.

Det kan ofte være en Gru at høre en Præst messe; naar *Tolstrup* messede, var det en kunstnerisk Nydelse af Rang, han bevarede nemlig lige til det sidste sin smukke Sangstemme.

Ogsaa Kantoren ved Domkirken, *Viggo Jæhnigen*, havde en smuk Sangstemme.

Han stammede fra Langeland, hvor Bedstefaderen var ansat ved Grev Ahlefeldts private Orkester paa Tranekær. Bemeldte Bedstefader havde oprindeligt været knyttet til Hoffet og haft det Hverv at spille paa Trompet i Frederiksberg Have om Aftenen, medens Frederik 6' foretog sin Rotur i Kanalerne sammen med Dronningen og de to Døtre. Grev Ahlefeldt, der levede og aandede i Musik, havde ofte hørt *Jæhnigen* spille og var blevet saa betaget af hans Toner, at han satte sig i Hovedet at ville have Musikeren til Tranekær. Det lykkedes ham virkelig at faa *Jæhnigen* overtalt, men nu kom det sværeste: at ordne Sagen med Kongen. *Jæhnigen* var ikke helt tryk overfor den Modtagelse, hans Afskedsansøgning vilde faa, men han maatte personlig fremføre den ved en af de offentlige Audienser. Til alt Held var Kongen i godt Humør den Dag, hvad der ikke altid var Tilfældet, af hvilken Grund de fleste audienssøgende var meget ængstelige, inden de stede-

Pastor Tolstrup

Domkantør Jæhnigen og Hustru

des for Monarkens Aasyn og skulde svare paa de to Spørgsmaal: »Hvem er han, og hvad vil han?« Det hændte flere Gange, at audienssøgende fik Diarré, lige før de skulde ind til Kongen, og saa blev der ikke noget af Audiensen. Da *Jæhnigen* var kommen ind til Frederik 6' og havde fremført sit Ønske, brummede Kongen først lidt, hvorpaa han udstødte de tre Lyde, der var Tegn paa godt Humør: »Hø, hø, hø,« og svarede: »Han skulde dog betænke, at han forlader en Konge for at gaa til en Greve.« Men Afskedsansøgningen blev bevilget.

Sønnen, altsaa Kantorens Fader, var en skattet Komponist, alle kender hans Salmé, »Kærlighed fra Gud«.

Jæhnigen var foruden at være Kantor ved Domkirken tillige Lærer ved Katedralskolen, hvor hans Timer var en formelig Fest, baade for musikalske og umusikalske Elever, takket være Lærerens uopslidelige gode Humør. Alle skulde lære at synge, for efter *Jæhnigens* Mening blev hvert Barn født med Sangstemme, og, som han sagde: »Hver Fugl synger med sit Næb.« Der var dog enkelte af Eleverne, der saa godt som ikke kunde fremføre en Tone, dem henførte *Jæhnigen* til Kategorien »Brummerne«, men synge skulde de. Hvor nødigt han end vilde, maatte *Jæhnigen* dog erkende, at hos enkelte Drengene gik Sangstemmen helt bort i Overgangsalderen og kom aldrig igen, selv om der havde været nogen Stemme, inden Overgangsalderen indtraadte.

Eleverne i de to ældste Klasser, femte og sjette, blev inddelt i to Afdelinger: Tenorer og Basser. Drengene i de lavere Klasser var Diskanter og Alter. Med dette Materiale indøvede *Jæhnigen* firstemmige Sange, og Resultatet af Arbejdet havde Ord for gennemgaaende at være godt, trods det mangelfulde Sangermateriale; men *Jæhnigen* var ligesom sin Fader en fremragende Sangpædagog. Adjunkt Rudolph Bay, der var meget musikalsk, udtalte en Dag overfor *Jæhnigen* Ønsket om at høre Eleverne foredrage Kjærulfs »Brudefærden i Hardanger«. Det smigrede naturligvis *Jæhnigen*, og han bad os gøre os rigtig megen Umage, naar Adjunkten kom og hørte paa Sangen. Bay var en fortrinlig Lærer og med Rette afholdt af alle Eleverne, uden Undtagelse, men han var meget affekteret, og medens vi af fuld Hals sang: »Der aander en tindrende Sommerluft alt over Hardangerfjords Vande«, kunde vi ikke lade være at skæve hen til Rudolph Bay, der skabede sig værre end en Ulykke, medens han som eneste Tilhører sad og lyttede. Bay holdt

meget af Kjærulfs Musik, og hans himmelvendte Blik gjaldt naturligvis Musikken og ikke den mangelfulde Udførelse.

Jæhnigen virkede ogsaa i en anden, ganske privat Egenskab ved Katedralskolen: han indstuderede sammen med Matematiklæreren, Adjunkt Christian Hansen, Skolekomedierne. Selv var han en meget habil Dilettantskuespiller, der medvirkede ved de den Gang baade i Roskilde og andre Byer saa almindelige Amatørforestillinger: *Jæhnigens* Fremstilling af Majoren i Heibergs »De Danske i Paris«, hvor den gode Sangstemme naturligvis gjorde sig stærkt gældende i Bravourarien »Paa fremmed Kyst, ved fjerne Strand«, gjorde megen Lykke.

Ogsaa som Oplæser brillerede *Jæhnigen*; som Speciale dyrkede han sin gode Ven Maglekilde-Petersens Fortællinger. Ved Holberg-Festen paa Skolen læste han sammen med Overlærer Heise Scener af Jacob von Thybo, men fordunkledes absolut af Heise, hvis Oplæsning af von Thybos klassiske Replikker vakte almindelig Jubel.

Af langt større Betydning end dette var den aarligt tilbagevendende Koncert, som *Jæhnigen* afholdt i Domkirken, og ved hvilken han vidste at sikre sig fremragende Assistance. Domkirken var altid fuld ved den Lejlighed, og der plejede at være mange københavnske Notabiliteter til Stede.

Det blev sagt, at *Matthison-Hansens* Orgelspil var en Gudstjeneste for sig. Hans Orgelspil var da ogsaa kendt over store Dele af Europa. Det gjaldt særlig hans Improvisationer og Fantasier paa Orglet. Det var noget ret enestaaende i de Tider, hvor Kunstrejser langt fra var saa almindelige som nu, men *Matthison-Hansen* havde foretaget Koncertrjser i hele Norden og givet Koncerter i Tyskland og i London.

Da jeg kom til Roskilde i 1883, havde *Matthison-Hansen* været ansat ved Domkirken i 52 Aar og var en meget gammel Mand, hans Søn vikarierede da ogsaa som Regel ved Gudstjenesterne i Domkirken. Men der stod en Nimbus om denne Mand, der var lige saa berømt som Komponist, som han var det i sin Egenskab af Orgelspiller, og der gik Frasagn om den dejlige Fantasi, *Matthison-Hansen* havde spillet paa Orgelet ved Frederik 6's Bisættelse i Domkirken.

Alle i Byen kendte *Matthison-Hansen* fra hans daglige Spadsereure sammen med Hustruen, med hvem han levede et sjældent harmonisk Samliv. De to gamle boede i det lille, lave Hus i Bøndetinget; Huset var tilvokset og næsten skjult under de tætte Ranker af ivldvin med de mægtige Blade, som det morede den gamle Organist at plukke enkelte af som Erindringsgave til besøgende.

Det vakte stor Sorg i Roskilde, da *Matthison-Hansen* i Vinteren 1890 afgik ved Døden; to Maaneder efter fulgte hans Livsledsagerinde ham i Graven.

Domorganist Matthison-Hansen

F. Ahlefeldt-Laurvig.

„Kildekalk“.

Roskildenser-Samfundets ordinære Generalforsamling afholdes i Roskilde Katedralskoles Solennitetssal Lørdag den 21. September Kl. 15.

Rusgildet, hvortil som sædvanlig Aarets Dimittenter og 50-, 40- og 25-Aars Jubilarer er indbudt som vore Gæster, afholdes paa »Prinsen« samme Dags Aften Kl. 17.

Som Rustaler har Roskildenser-Samfundet i Aar sikret sig Rektor ved Sct. Jørgens Gymnasium *Peter Ilsoe*, der indtil 1932 var en højtelsket Adjunkt ved Roskilde Katedralskole.

Husk at melde Deltagelse til Lektor *Werner*, Bondetinget 1, Roskilde (Tlf. 1462) to Dage før. Sidste Aar havde Fru *Werner* dækket til flere end tilmeldt. Imidlertid kom der endnu flere, hvorfor nogle maatte tage til Takke med det tilstødende Lokale. Det bør ikke gentage sig. Alle er velkomne, men slaa ikke Bordplanen i Stykker ved at møde uanmeldt.

Det er meget godt at høre efter, men det er ogsaa morsomt at bestille noget selv. Vi kan ikke alle holde Tale, men vi kan alle synge (i hvert Fald i Kor). Hvis De derfor har en poetisk Aare, saa send os en Sang (vi besørger gerne selv Trykningen), og De vil faa en lige saa stor Andel i Rusgildet Succes som vore mest fremragende Talere.

Skulde De ikke eje en Smoking, er De velkommen i daglig Paaklædning. Kun Medlemmer har Adgang, og mellem Kammerater bør Paaklædningen være tvangfri.

Uden at fornærme de unge: Husk at svare paa en Indbydelse. Det har knebet nogle Aar med at faa Besked paa, hvor mange der vilde komme.

Sæt Deres Klassekammerater Stævne. Vi trænger alle til at mødes og tale om »noget andet«.

Omslagsbilledet viser Roar og Helge-Statuen, udført af Billedhuggeren Johan Galster, der efter afholdt Konkurrence blev den foretrukne blandt 27 Deltagere. Statuen er bekostet af afdøde Købmand Carl Andersen (Schmeltz's Eftf.) og blev afsløret i December 1939.

Kunstneren har som Motiv for sin Gruppe valgt Øhlenschläger's Ord fra »Helge«:

Helge: Jeg sejler vore Snekker
paa Søens Vover
og hævder Danmarks Hæder
paa alle Have

Roar: Jeg knejse vil med Kronen
ved Lejrekilder
og holde Ret i Riget
og rejse Staden

Ord, der staar som en manende Appel til os, der har oplevet en 9. April.

Den fotografiske Optagelse skyldes Firmaet »Fotocxperten«, Roskilde.

Vort Bestyrelsesmedlem, Forfatteren *Holger Rørdam* (St. 10) arbejder f. T. paa en Kantate, at anvende fast ved vore Rusgilder for at give dem et ekstra festligt Præg.

Katedralskolen faar ingen Idrætsplads lige straks. Undervisningsministeren har meddelt, at det efter Forhandling med Finansministeriet ikke kan fremskaffe Midler til Anlæg af en Idrætsplads i Provstevænget foreløbig, men henstiller, at der ikke disponeres anderledes over Pladsen, end at Sagen kan tages op igen, naar Tiderne bedrer sig.

Siden sidst er Timelærerinderne ved Roskilde Katedralskole, cand. mag. Frk. *Emmy Moes* og cand. mag. Fru *Edel Andersen* blevet Adjunkter.

Vort Æresmedlem, fhv. Lektor *W. Schoustrup*, der i Aar har passeret de 80 Aar, passer punktligt og opmærksomt en Række Forelæsninger paa Universitetet. Han kan saaledes med Rette kaldes dettes ældste Student. I Foraarssemestret læste han Græsk hos Professor *Kuhr* (om Sokrates), Fransk hos Professor *Sandfeld* og Svensk hos Lektor Fru *Palmgren Munch-Petersen* (om *Bellman*).

I 1920 sagde Lektor *Schoustrup* til en Elev, der foreslog ham at skrive en Fransk-Lærebog: »Ak, jeg er en gammel Mand, der stunder mod Gravens Hvile, og skriver derfor ingen Lærebog.«

Vor Københavnsfest, der var sat til den 29. Februar i Ingeniørernes Hus, maatte desværre aflyses paa Grund af 24-Lukningen, hvad der var saa meget mere kedeligt, som det var lykkedes *Grosserer Melby* (udg. 95) at faa *France Ellegaard* til at optræde, — et Tilsagn, hun kun undtagelsesvis giver. Men hvem kan staa for *Melby*?

Vort yngste Æresmedlem og vor populære Kasserer, d. v. s. Fru *Emmy* og Hr. *Axel Werner* (St. 06) fejrede under stor Deltagelse deres Sølvbryllup den 1. Juni. Fra Rektor *Lauritsen* og Lærerkollegiet kom et Sølvfad, og fra Roskildenser-Samfundets Bestyrelse en Bronceskaal. *Kate Nors* (St. 36) og *Herbert Hansen* (St. 40) var oppe med Blomster som Repræsentanter for de unge i Roskildenser-Samfundet. Og saa var der selvfølgelig Opmarch af Spiritus-Flasker, som altid, naar Lektor *Werner* jubilerer eller runder — til Hr. *Werner*, og en Masse Blomster — til Fru *Werner*.

Den 14. Juni fyldte vor Næstformand, Lensgreve *Ahlefeldt-Laurvig*, 70 Aar og modtog i den Anledning en Papirkniv af Sølv fra Roskildenser-Samfundets Bestyrelse.

Herlufsholm Skole har haft 375 Aars Jubilæum i Aar. I 1565 udstedtes Fundatsen, hvorefter »Skolemesteren skulde undervise Børnene efter den Skik, som holdes i Roskilde Domskolé«, og vi kan i Anledning af Jubilæet ikke ønske Herlufsholm noget bedre, end at den maa blive ved med det.

Ogsaa i Aar kan vi notere tre Ægteskaber blandt vore Medlemmer: Frk. *Bodil Albrechtsen* (St. 36) og stud. med. *Henry Otto* (St. 35), Frk. *Gerda Tønder Jensen* (St. 38) og Tandlæge *Frode Friberg Nielsen* (St. 30) samt Frk. *Ellen Hansen* (St. 35) og Landinspektør *Erik Thorsen* (St. 35).

Roskildenser-Samfundet lykønsker.

Vore Medlemmer, Adjunkt *G. Hansen* (St. 10) og Hustru f. *Sigrid Clausen* (R. 12), Holbæk, har i Aar haft den Glæde, at deres Datter, Frk. *Inger Marie H.*, blev Student fra deres gamle Skole.

For Roskildenser-Samfundet fik Rosvænge-Holdets Jubilæum det glædelige Resultat, at alle Deltagere, der ikke allerede var Medlemmer, indmeldte sig, af disse *Helge Rosvænge* som livsvarigt Medlem.

Desuden har *Rosvænge* stillet i Udsigt, at han, naar det ved Lejlighed passede med et Ophold i Danmark, gerne vilde give en Koncert i Roskilde Domkirke til Fordel for vort Understøttelsesfond.

Ved *Rosvænges* anden Koncert i Tivolis Koncertsal sendte Roskildenser-Samfundet en Buket Nelliker med en hjertelig Hilsen og en Tak.

Den 11. August fik Lektor *Werner* til sin Overraskelse et Telegram fra Translatørforeningen, hvori den lykønskede med hans 25-Aars Jubilæum som Translatør i Tysk.

Paa Grund af Tidernes Ugunst er Roskilde Katedralskoles Indbydelsesskrift i Aar af meget beskedent Omfang. For Roskildenser-Samfundet er det særlig beklageligt, at Elev-Listerne har maattet udelades, fordi de er sande Guldgruber for senere Tidens Personalhistorikere.

Til Gengæld har Rektor skrevet en smuk Mindeartikel om Lektor *Rathsach*, hvoraf vi citerer:

En sjælden Harmoni mellem hans indre og ydre Væsen fæstner Indtrykket af hans nordiske Kultur. Den høje, kraftige, blonde Skikkelse med de lyseblaa Øjne og det faste, rolige Blik fører Tanken tilbage til de gamle Vikinger. Det fribaarne i hans Færd er Slægtskultur, Slægten er vestgermansk. Naar man saa ham i Festsalen i Egenskab af Inspector ordne sine veldisciplinerede Elevskarer, var det, som fik man levendegjort en af de vestsachsiske *ealdormen*. Hans Stemmes Kraft fæstnede yderligere dette Indtryk. Han havde de Føreregenskaber, der skabte ikke blot Respekt, men ogsaa Tillid.

Skolen har begyndt det nye Skoleaar med 410 Elever, hvad der er alle Tiders Rekord og godt 30 mere end sidste Aar. I G er paa over 60 Elever, saa det har været nødvendigt at dele Klassen i fire Afdelinger og oprette et nyt Lærerebøde.

Den 25. Maj var Grosserer *Melby* paa Roskildenser-Samfundets Vegne i Roskilde og uddelte 11 Sølvbægre til Skolens dygtigste Gymnaster.

Ahlefeldt's Legat er i Aar tildelt Student *Kaj Christiansen*, medens Roskildenser-Samfundets Legat tilfaldt Realist *Käthe Jensen*.

»Hroar« holdt i Aar intet Sønd, men sendte i Stedet et betydeligt Beløb til Finlandsindsamlingen.

Skolens Elever kan begynde at glæde sig til en ny aarlig Fridag, og det kan de først og fremmest takke Dronning Margrethe for, men dernæst Rektor *Lauritsen*, der under sit Arbejde med at fremdrage Minder om Skolen fandt, at nævnte Dronning havde beordret sin Roskilde-Bisp til een Gang om Aaret at give Skolens »Skolarer« og Lærere fri og paa den Dag traktere dem med Øl og Kød. Skikken er gaaet i Glemmebogen, men hele Skolen glæder sig til, at den nu vil blive genoptaget. Det sker, saa snart Rektor har fundet den rigtige Dag.

Grundtvigskirkens Indvielse den 8. September skal nævnes her, fordi Sognepræsten, *Asger Lund-Sørensen*, i Aar har 25-Aars Studenterjubilæum fra Roskilde Katedralskole.

Klager Deres Kammerater over, at de ikke har modtaget dette Nummer af »Roars Kilde«, saa giv dem det gode Raad snarest muligt at indsende deres Kontingent til Kassereren.

Skulde De ligge inde med gamle Skolebilleder, det være sig af Lærere, Interiører, Situationer etc., vil Redaktøren være taknemlig for at maatte laane dem til »Roars Kilde«.

Husk at melde Flytning. Ellers risikerer De hverken at modtage Indbydelserne til Roskildenser-Samfundets Sammenkomster eller »Roars Kilde«. De sparer Kontingentet, ja vist, men De mister Kontakten med gamle Skolekammerater, og den er meget, meget mere værd end de Par Kroner.

Ansøgninger om Laan fra Roskildenser-Samfundets Understøttelsesfond stiles til Bestyrelsen og indsendes til en af Fondens to Administratorer: Landsretssagfører *Emil Fryd*, Kampmannsgade 2, Kbhv. V., eller Direktør *H. W. Sprechler*, Ole Olsens Allé 14, Hellerup.

Generalforsamling og Rusgilde 1939.

Lørdag den 18. November Kl. 16 holdtes den aarlige Generalforsamling i Skolens Festsal. Rektor *Lauritsen* valgtes enstemmigt til Dirigent. Formanden, Kammerherre *Oxholm* (St. 86), udtalte i sin Beretning, at vi af Hensyn til Kammeratskabet havde fastholdt Rusgildet trods alt, selvom det ikke blev September, som det oprindeligt havde været Meningen. Formanden udtalte sin Glæde over, at R.-S. havde faaet Lov til at overvære en Opførelse af Skolekomedien paa Skolen, og var glad for, at vi paa den Maade støttede Rektors værdifulde Arbejde med Udsmykning af Skolen.

Om »Roars Kilde« udtalte Formanden, at det lige udkomne Nummer under den nye Redaktør var blevet adskilligt dyrere end de tidligere, hvad der dog for en Del skyldtes den omfangsrige Medlemsliste, der ikke skal gaa igen hvert Aar; men vi vil gerne anvende 1000 Kr. aarligt til vort Blad, der er et værdifuldt Bindeled. Formanden udbad sig Generalforsamlingens Udtalelse om Spørgsmaalet: Annoncer i »Roars Kilde«, om hvilket der herskede divergerende Meninger i Bestyrelsen. Iøvrigt fandt han, at Bladet i sin ændrede Skikkelse gjorde den nye Redaktør Ære.

Videre omtalte Formanden, at det nu var besluttet, at Skolens Historie skulde skrives. Vi vilde gerne, at Bogen skulde foreligge i 1942, hvor Skolens Facade mod Domkirken fejrer 100-Aars Jubilæum. Det videre Arbejde med Sagen var overladt d'Herrer *Werner* og *Rørdam*. Medlemstallet var nu 669, men Maalet er 1000, der maatte derfor agiteres, og Bestyrelsen efterhaanden afløses af yngre Kræfter. Hvis der var Stemning derfor, vilde Bestyrelsen foreslaa, at to af de unge konstitueredes allerede nu. Valget maatte saa, fordi en Udvidelse af Bestyrelsen krævede en Lovændring, godkendes til næste Aar.

Iøvrigt var et Samarbejde med Klubben »Hroar« paatænkt, for at R.-S. kunde faa Kontakt med de unge.

Formanden sluttede sin Beretning med at mindes vore døde: Trafikkontrolør *H. J. Andersen* (IV Kl. 85), Stationsforstander *W. J. Larsen* (R. 85), Professor *Viggo Christiansen* (St. 88) og Murermester *J. J. Bruun* (R. 04).

Ingeniør *Smidt* (St. 97) anbefalede Annoncetegning og lod forskellige Skoleblade med Annoncer cirkulere.

Boghandler *Flensborg* (St. 01) syntes, det var Synd at ødelægge det pæne lille Hefte med Annoncer. Professorinde *Hammerich f. Flensborg* (St. 11) erklærede sig ganske uenig med sin Broder, og *ORS. Flensborg* (St. 06) erklærede sig ganske enig med sin

Søster. Redaktør *Rønø* (St. 22) udtalte, at naar det kom til Stykket, mente Boghandleren nok det samme som den øvrige Familie, og fremviste til den Ende et Eksempplar af »Jul i Roskilde«, der var smækfuldt af Annoncer, men som ikke af den Grund med nogensomhelst Ret kunde kaldes ødelagt.

Efter at Rektor havde udtalt sig for og Direktør *Sprechler* (St. 10) imod Annoncerne, foretoges en vejledende Afstemning, der viste stor Majoritet for at tillade Annoncetegningen.

Lektor *Werner* (St. 06) fik Decharge for det reviderede Regnskab, der var trykt i »Roars Kilde« 1939.

De efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer: Kammerherre *Oxholm* (St. 86), Lensgreve *Ahlefeldt-Laurvig* (St. 90), Fabrikant *Michelsen* (IV. Kl. 99) og Kirkegaardssinspektør *Rønø* (St. 22) genvalgtes. Motorsagkyndig *Meyn* (St. 84) genvalgtes som Revisor.

Direktør *Sprechler* omtalte Understøttelsesfonden. Der var givet to nye Laan à 1000 Kr., dels til en Seminarieelev, dels til en stud. polyt.

Under Eventuelt talte Direktør *Sprechler* (St. 10) for den paatænkte Udvidelse af Bestyrelsen. Ogsaa Lensgreve *Ahlefeldt-Laurvig* (St. 90) anbefalede, for at man efterhaanden kunde blive af med de siddende, dog med Undtagelse af Kammerherre *Oxholm*, der var uerstattelig. LRS. *Svarre Nielsen* (St. 25) mente, at det var dem mellem 30 og 40, vi skulde bestræbe os for at faa fat paa. De unge mødte godt nok, Arkitekt *Leo Heiberg* (R. 28) glædede sig over, at det, han havde arbejdet for igennem flere Aar, nu endelig var blevet gennemført.

Ingeniør *Smidt* (St. 97) udtalte sig imod 30-Aars Græænsen.

Sluttelig bemyndigede Generalforsamlingen Bestyrelsen til at konstituere to unge Medlemmer, og paa Forslag af Lektor *Werner* (St. 06) valgtes Journalist *Kate Nors* (St. 36) og stud. med. *Herbert Hansen* (St. 40).

Rektor takkede paa Skolens Vegne for de forskellige Tilskud, R.-S. ydede de to Legater, de 125 Kr. til Forlystelseskassen, Sølvbægrene til de dygtigste Gymnaster og det indirekte Tilskud til Udsmykningsarbejdet ved Medlemmernes store Besøg ved Teateraftenen paa Skolen. Rektor sluttede med at udtale, at det personligt var ham en stor Glæde at se Bestyrelsen til Lovsang, og udbragte et Leve for Bestyrelsen.

Generalforsamlingen sluttede med et Leveraab for Dirigenten.

Rusgildet samme Aften paa »Prinsen« var som sædvanlig velbesøgt (ca. 180). Som Gæster havde vi den Glæde at se 37 Russer og 23 Jubilarer. Formanden bød Velkommen og takkede Rektor, fordi han var R.-S. en god og forstaaende Ven, fordi han hædrede os med Flaget vajende fra Skolen, fordi han altid var villig til at dirigere vor Generalforsamling, og fordi han gjorde os den Glæde at være til Stede ved vort Rusgilde.

Ingeniør *Smidt* (St. 97) holdt Rustalen og gik ud fra H. C. Andersens Eventyr: Alt paa sin rette Plads, med Pilefløjten, der flyttede hver Ting og hvert Menneske hen paa den Plads, der passede bedst til dem. »Naar I vil tilkæmpe jer en Plads i Solen, saa tænk paa, hvor mange der ikke bliver det, de har tænkt, og glæd jer, om blot I kommer paa den rette Plads. Pilekvisten i Eventyret blev til et stort, smukt Træ, d. v. s. Aanden, Skønheden og Glæden i alle sine Former. Og kommer der tunge Dage, saa lad mig minde om Bjørnsons Digt: »Løft dit Hoved«, den Sang, vi nu skal synge. Et Leve for Ungdommen.

Efter at Sangen var sunget, tog Lensgreve *Ahlefeldt-Laurvig* (St. 90) Ordet og holdt en af Vid og Aand funkende Tale til de unge om Studentens Stilling i Tiden, der sluttede med Ordene: Glæd Dem over Ungdommen; nyd den; den kommer aldrig igen. Kommer et Menneske ikke ind i Glæden mellem 18 og 20, kommer han det aldrig.

Lektor *Werner* (St. 06) holdt Talen til Jubilarerne, takkede dem, fordi de mødte, og oplæste deres Navne. Direktør *Sprechler* (St. 10) talte for Lærere og adresserede Skaalen til »vores egen Mr. Chips«, Lektor *Rathsach*, der holdt en smuk Takketale: »Da Forenin-

gen blev stiftet, sagde jeg: »Er det noget for dig?« Jeg har imidlertid været her mange Gange og med Glæde truffet mange gamle Elever. Vi Lærere glæder os over at være her og over den smukke Maade, De kommer os i Møde paa. Jeg er kær og nænsom over mine Lørdagsaftener. Men her træffer jeg Mennesker, jeg holder af, og derfor kommer jeg. Jeg tror, at R.-S. har en Mission; denne Forening er den røde Traad, der stadig knytter os til Skolen. Den leve.«

Ingeniør *Johs. Hansen* (50-Aars Jubilar) fortalte muntre Minder fra Skoletiden og udbragte Skolens Skaal. Assurandør *Kalckar* (IV. Kl. 96) motiverede et Leve for dansk Aandsliv og for de Lærere, der var sat til at opdrage Ungdom til trofaste Tjenere i dansk Aandsliv. Professor *Knud Ove Møller* (25-Aars Jubilar) tilstod aabent, at det var 25 Aar siden, han sidst havde været her, beklagede, at hans Hold var et af de slettest repræsenterede i Medlemslisten, og skyndte sig at aflevere sin egen Indmeldelse. »Afgangsforholdene i Aar og mit eget Hold gaar ud under samme Forhold: Verden staar i Brand, og derfor vil jeg gerne bringe en Hilsen med en Trøst til de unge. Jeg har kun lyse og lykkelige Minder fra min Studietid, bortset fra Pensionatet, hvor den staaende Byggrynsgrød kostede 200 Kr. om Maaneden. Det var skrækkeligt, men ellers: Der gives intet bedre end Arbejde og Kammeratskab. Forstaa den daarlige Baggrund, jert Arbejde faar, men lad jer ikke hemme. En Skaal for de unge, at deres Liv maa blive lykkeligt.«

Rektor *Lauritsen* takkede for den personlige Form, Velkomstordenen til ham havde faaet, og ønskede for Skolen, at den bestandig maatte have Mænd og Kvinder, der lagde deres Personlighed i Arbejdet. »En Skaal for de stærke Personligheder, enten de passer alle Eleverne eller ej.«

Herbert Hansen (Rus) takkede for den smukke Velkomst og lovede paa egne og Kammeraters Vegne trofast at komme i R.-S. ORS. *Flensborg* (St. 06) talte for Direktør *Sprechler* (St. 10), LRS. *Fryd* (St. 08) for Formanden, der for os repræsenterer selve R.-S.'s Idé, Lektor *Werner* (St. 06) endnu engang for Russerne, som han paalagde at hylde Princippet: right or wrong, my school, og endelig Ingeniør *Smidt* (St. 97) for »Røars Kilde«s afgaaede Redaktør, Forfatteren *Holger Rørdam* (St. 12).

Formanden oplæste et Telegram, der var indløbet fra vort nu afdøde Æresmedlem: Toldforvalter *Frans Bång* (St. 86) og hævdede Bordet. — Det paafølgende Bal vedvarede til Kl. 5 Morgen under stor Deltagelse og med streng Justits af Fru Lektor *Werner* (Æresmedlem), der ubarmhjertigt hev alle andre Skolers gamle Elever ud.

Roskildenser-Samfundets Regnskab.

1. Aug. 1939 — 31. Juli 1940.

A: Kasseregnskab

Grundfonden:

Overført fra forrige Aar		Kr.	2100,00
Kontingent for 1 livsvarigt Medlem	Kr.	100,00	
Renter af Sparekassebeholdning	»	62,59	
Renter af Obligationsbeholdning	»	94,50	» 257,09
			Kr. 2357,09
÷ Renter overført til Understøttelsesfonden	Kr.	157,09	
Kr. 2100 Østift. Kreditf. Obl. 13. Serie 4½% købt for ..	»	1827,43	» 1984,52
			<u>Kr. 372,57</u>
		At overføre til næste Aar...	<u>Kr. 372,57</u>

Understøttelsesfonden:

Overført fra forrige Aar		Kr.	8816,58
Ordinære Bidrag i Regnskabsaaret	Kr.	125,00	
Ekstraordinære Bidrag i Regnskabsaaret	»	488,50	
Renter af Grundfonden	»	157,09	
Renter af Sparekassebeholdning	»	221,36	
Renter af Obligationsbeholdning	»	450,00	
Renter af udlånte Midler	»	153,84	
Afdrag paa Laan	»	1750,00	» 3345,79
			Kr. 12162,37
÷ Udlaan i Regnskabsaaret	Kr.	3600,00	
Kr. 3000 Østift. Kreditf. Obl. 13. Serie 4½% købt for ..	»	2597,63	» 6197,63
			<u>» 5964,74</u>
		At overføre til næste Aar...	<u>» 5964,74</u>

Driftsfonden:

Overført fra forrige Aar		Kr.	6701,65
Indtægter i Regnskabsaaret:			
Medlemsbidrag (Minima)	Kr.	2595,00	
Renter af Giro- og Sparekassebeholdning	»	203,22	
Renter af Obligationsbeholdning	»	270,00	
Ahlefeldts Legat	»	500,00	» 3568,22
			<u>Kr. 10269,87</u>

Kr. 10269,87

Udgifter i Regnskabsaaret:

Generalforsamling og Rusgilde	Kr.	962,34	
Roars Kilde Nr. 21	»	1350,48	
Flidspræmier til 2 Dimittender	»	200,00	
Gymnastikpræmier	»	150,00	
Tilskud til Katedralskolens Forlystelseskasse	»	100,00	
Administrationsudgifter	»	329,76	
Gaver m. m.	»	57,00	» 3149,58
			Kr. 7120,29
Kr. 6000 Østift. Kreditf. Obl. 13. Serie 4 $\frac{1}{2}$ % købt for			» 5195,38
			<u>Kr. 1924,91</u>

B: Samlet Kapitalformue

Grundfonden:

Sparekassebeholdning	Kr.	372,57	
Kr. 2100 Østift. Kreditforening 13. Serie til Kurs pr. $\frac{31}{7}$ 1940	»	1821,75	Kr. 2194,32

Understøttelsesfonden:

Sparekassebeholdning	Kr.	5964,74	
Kr. 7000 Ny jyske Købstad Kreditf. Obl. 8. Serie til Kurs pr. $\frac{31}{7}$ 1940	»	6020,00	
Kr. 3000 Østift. Kreditf. Obl. 13. Serie til Kurs pr. $\frac{31}{7}$ 1940	»	2602,50	
Udestaaende Laan	»	10050,00	» 24637,24

Driftsfonden:

Sparekassebeholdning	Kr.	1924,91	
Kr. 6000 Østift. Kreditf. Obl. 13. Serie til Kurs pr. $\frac{31}{7}$ 1940	»	5205,00	» 7129,91

Ahlefeldts Legat

» 10000,00

Samlede Midler... Kr. 43961,47

Desuden har Det Raben-Levetzau'ske Fond givet et Beløb paa Kr. 1000,00 som Bidrag til Fremstilling af Værket om Roskilde Katedralskoles Historie.

Roskilde, den 20. August 1940.

A. WERNER

Kasserer

AAGE MÜLLER

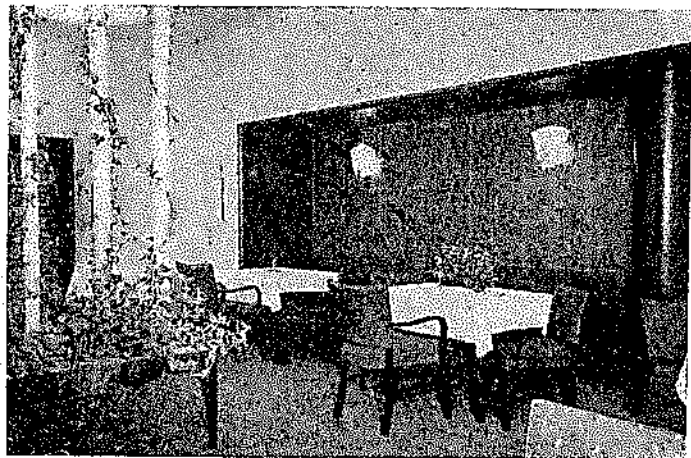
Varehuset Mesenborg

ROSKILDE

Besøg, ikke
alene ved
Rusgildet

Hotel
**PRINSEN
ROSKILDE**

— der er altid hyggeligt

KNUTHENBORG ÆBLEMOST

Ren ugæret Æblesaft, hvor alle det friske Æbles
Værdier er bevaret i den gyldne, krystalklare Most.
Forlang Knuthenborg Æblemost hos Deres Købmand.
Forsendes i Kasser med 50 Flasker franco overalt.

KNUTHENBORG FRUGTPLANTAGER
BANDHOLM

En gros i København: Telefon Central 1247

— nu er det paa Tide at indhente Tilbud
paa Reklamegenstande, f. Eks. Pencils med
paatrykt Firmanavn — en Gave, der altid
bliver modtaget med Glæde.

ERIK BENCKE

GOTHERSGADE 103
KBHVN K. - TLF. C. 16880

<p>ESBEN JOHANNSEN Landsretssagfører Algade 1</p> <p>Roskilde Tlf. 13 og 400</p>	<p>B. SVARRE NIELSEN Landsretssagfører Skomagergade 8.</p> <p>Roskilde Tlf. 732</p>
<p>CARL SKOU Landsretssagfører Hersegade 5</p> <p>Roskilde Tlf. 2300</p>	<p>HANS A. JACOBSEN Landsretssagfører (Johan H. Clausen & Hans A. Jacobsen)</p> <p>Næstved Tlf. 713</p>
<p>OVE FREDERIKSEN Overretssagfører Holmens Kanal 5</p> <p>København Tlf. C. 8420</p>	<p>SVEND T. BRUUN Landsretssagfører Frederiksholms Kanal 18</p> <p>København Tlf. C. 2561</p>
<p>CHR. HAUER Landsretssagfører Brødgade 45</p> <p>København Tlf. C. 4907 - 4407 - 12806</p>	<p>ANTH. NIELSEN Landsretssagfører Vester Voldgade 115</p> <p>København Tlf. C. 10061 - Palæ 6197</p>
<p>SPAREKASSEN FOR ROSKILDE BY OG OMEGN</p> <p>Telefon 9 STIFTET 1833 Telefon 9</p> <p>Husk Sparekassens nye Afdeling for Ungdomssparere Højeste Rente + Sparepræmie Hjemmesparebøsser udlånes mod Depositum 2 Kr. Værdipapirer modtages i aabent Depot Boxer udlejes fra 5 Kr. aarligt.</p>	

*Byens førende Forretning
i Manufakturvarer*

CARL ANDERSEN

ROSKILDE KONTANTFORRETNING

-Mælk

Kan De lide Piskefløde, der er tyk som Sirup?
Vi har en særlig Kvalitet, som hedder „K 42“.
Den faas i 300 Udsalg over hele Storkøbenhavn.

ANDELSMEJERIERNES MÆLKESALG
H. THOLSTRUP

Køb Deres Vine hos

LAURITS JØRGENSEN & CO's Eff.

W. P. JACOBSEN

**RAADHUSTORV 2
ROSKILDE**

Egen Import

Lækreste Kager

Sendes overalt

**SCHMIDTS
CONDITORI**

Tlf. 103 Algade 15 Tlf. 103

Kontingentet

andrer mindst 5 Kr. for Medlemmer over 25 Aar, eller mindst 2 Kr., og bedes indbetalt paa Roskildenser-Samfundets Postkonto ved Hjælp af indlagte Indbetalingskort i Løbet af en Maaned. Efter den Tid udgaar Postopkrævningerne. De sparer 20 Øre ved at benytte Indbetalingskortet.

Hos Medlemmer i Roskilde bliver Kontingentet som hidtil opkrævet gennem Inkassator.

Føler nogen Trang til samtidig at sende et Bidrag til Understøttelsesfonden, stort eller lille, er et saadant meget velkomment. I det forløbne Regnskabsaar har vi haft den Glæde at modtage fra forskellige Medlemmer Bidrag paa tilsammen Kr. 488,50, hvorfor jeg herved paa Bestyrelsens Vegne bringer Giverne en hjertelig Tak.

A. WERNER
Kasserer

MICHAEL STIGAARD
ARKITEKT

Roskilde

Algade 1

Tlf. 1900

Roskildensere køber deres

Bøger hos:

ARNOLD BUSCK

International Boghandel

KJØBMAGERGADE 49

Telf. Central 2453

Havebrugskandidat Hans Rønø
Havearkitekt
Redaktør af „Roars Kilde“

Haveanlæg projekteres
Graabrødrestgade 12
Roskilde. Tlf. 224

Indhold.

W. Oxholm: »Fuimus Troes« — Frans Bang in memoriam..	1
Red.: En 50-Aars Jubilar (m. Digt af F. Ahlefeldt-Laurvig).	3
Kate Nors: Lektor Schönau har taget sin Afsked med Digt af Lektor Schönau	5
Red.: Bestyrelsens Foryngelse (med Udtalelser af Herbert Hansen og Kate Nors)	8
Afgangsholdene 1940..	10
Povl Engelstoft: Aarets Jubilar>Lister	12
Red.: Nyt fra Skolens Mindegange.....	17
Red.: Maleriet af Rektor Boëtius er færdigt.....	18
Martin Nielsen: Rosvænge-Holdets 25-Aars Studenter- Jubilæum	20
Et Maleri af Rektor Henrik Bertelsen (Opraab).....	24
Fanny Fang: Nogle gamle Lærere som Keglespillere	25
Holger Bork: Lidt om Hoffmeyer-Hansen og Realkl. 1897..	27
F. Ahlefeldt-Laurvig: Fra Firsernes Roskilde.....	29
»Kildekalk«	36
Red.: Generalforsamling og Rusgilde 1939.....	39
Roskildenser-Samfundets Regnskab	42

ARNOLD BUSCK
KJØBENHAVN.
39867